

KŪGUŪRĪRIO KWA JOHANA

Ühoro wa Kwambirīria

¹ Üyū nīgu ūguūrio wa Jesū Kristū, ūrīa Ngai aamūguūrīrie nīgu onie ndungata ciake maündū marīa makiriī gwikika o ica ikuhī. Aamenyithanirie ühoro ūcio na ūndū wa gütūma mūraika wake kūrī ndungata yake Johana, ² ūrīa nake wacookire kumbūra ühoro ūrīa wothe oonire, naguo nī ūhoro wa kiugo kīa Ngai na ūira wa Jesū Kristū. ³ Kūrathimwo-rī, nī mūndū ūrīa ūthomaga ciugo cia ūrathi ūyū, na kūrathimwo nī andū arīa maiguaga ühoro ūyū na makaiga ngoro-inī ciao ühoro ūrīa wandikītwo ūrathi-inī ūyū, tondū ihinda nīrīkuhīrīrie.

Ngeithi na Rwimbō rwa Kūgooca Ngai

⁴ Nī niī Johana,

Ndīratūmīra makanitha marīa mūgwanja marī kūu būrūri wa Asia* ūhoro ūyū:

Atīrīrī, wega na thayū irogīa na inyuī kuuma kūrī ūrīa ūrī ho, na nowe warī ho, na nowe ūgooka, na kuuma kūrī maroho mūgwanja marīa maikaraga mbere ya gītī giakē kīa ūnene, ⁵ o na kuuma kūrī Jesū Kristū, mūira ūrīa mwīhokeku, o we irighthathi rīa arīa akuū, na mwathī wa athamaki a thī.

* 1:4 Makanitha macio mūgwanja maikarīte gīthiūrūrī, na maaraihanīrīrie ta kilomita 80.

Kūrī ūcio ūtwendete, na agatuohorithia kuuma mehia-inī maitū na ūndū wa thakame yake,⁶ na agatūtua andū a ūthamaki na athīnjīri-Ngai, nīguo tūtungatage Ngai na Ithe wake:[†] ūgooci na wathani irogīa kūrī we tene na tene! Ameni.

⁷ Atīrīrī, nī gūuka arooka na matu,
na gūtirī riitho rītakamuona,
o na andū arīa maamūtheecire nīmakamuona;
nao andū othe a thī nīmagacakaya nī ūndū wake.
Ūguo nīguo gūgaatuūka! Ameni.

⁸ Mwathani Ngai ekuuga atīrī, “Nī niī Alifa o na Omega,[‡] ūrīa ūrī ho, na nowe warī ho, na nowe ūgooka, o we Mwene-Hinya-Wothe.”

Mūndū Ūhaana ta Mūrū wa Mūndū

⁹ Niī, Johana, mūrū wa ithe wanyu, na mūgwatanīri na inyuū thīinī wa mīnyamaro, na ūthamaki, na gūkirīrīria tūtūmīrīrie, o iria irī ciitū thīinī wa Jesū, ndaarī gīcigīrīra-inī kīa iria kīrīa gītagwo Patimo tondū wa Ūhoro wa Ngai na ūira wa Jesū. ¹⁰ Na rīrī, ndaarī thīinī wa Roho Mūthenya wa Mwathani,[§] na niī ngīigua mūgambo mūnene thuutha wakwa warī ta wa karumbeta, ¹¹ ūkiuga atīrī, “Andīka ūrīa ūkuona ibuku-inī rīa gīkūnjo, na ūcooke ūtūmīre makanitha marīa mūgwanja: nīmo kanitha wa Efeso, na wa Simurina, na wa Perigamo, na wa Thuatira, na wa Saride, na wa Filadelifia, na wa Laodikia.”

¹² Na niī ngīhūgūra nīguo nyone mūgambo ūcio wan-jaragīria. Na hīndī irīa ndehūgūrire, ngīona mītī mūg-wanja ya thahabu ya kūigīrīra matawa, ¹³ na gatagatī

[†] 1:6 Tene andū a Israeli nīo maarī athīnjīri-Ngai; rīu andū a Kanitha wa Kīrikānīro kīrīa Kīerū nīo athīnjīri-Ngai. [‡] 1:8 Alifa na Omega nī ndemwa cīa Kīyunani; Alifa nīyo ya mbere, na Omega nīyo ya kūrigīrīria. [§] 1:10 Mūthenya wa Mwathani warī mūthenya wa mbere wa kiumia; wetirwo Mūthenya wa Mwathani tondū nīguo Jesū aariūkire.

ka mītī īyo nī haarī na mūndū “wahaanaga ta mūrū wa mūndū,” wehumbīte nguo yamūkinyīte o nyarīrī, na akeoha mūcibi wa thahabu gīthūri. ¹⁴ Naguo mūtwe wake na njūrī yake ciarī njerū cua ta guoya wa ng’ondu, cierūhīte o ta ira, namo maitho make maahaanaga ta nīnīmbī cia mwaki. ¹⁵ Namo magūrū make maahaanaga ta gīcango gīgūkenga kīrī mwaki-inī wa aturi, naguo mūgambo wake watariī ta mūrurumo wa maaī maingī. ¹⁶ Guoko-inī gwake kwa ūrīo aanyiifīte njata mūgwanja, na kuuma kanua-inī gake hakoima rūhiū rwa njora rūugī mīena yeerī.* Naguo ūthiū wake watariī ta riūa rīrīa rīarīte mūno.

¹⁷ Rīrīa ndaamuonire ngīgwa magūrū-inī make ta mūndū mūkuū. Nake akīnjigīrīra guoko gwake kwa ūrīo, akīnjīra atīrī, “Tiga gwītigīra. Nī niī wa Mbere, na ni niī wa Kūrigīrīria. ¹⁸ Nī niī Ūrīa-ūrī-Muoyo; nīndakuīte, na rīu ngūtūūra muoyo nginya tene na tene! Na nī niī ndī na cabi cia gīkuū na Kwa Ngoma.

¹⁹ “Nī ūndū ūcio, andīka maūndū marīa wona, marīa marī kuo rīu na marīa magooka thuutha-inī. ²⁰ Nayō hithe ya njata icio mūgwanja wonire guoko-inī gwakwa kwa ūrīo, na ya mītī īyo mūgwanja ya thahabu ya kūigīrīra matawa nī īno: Njata icio mūgwanja nī araika a makanitha marīa mūgwanja, nayo mītī īyo mūgwanja ya kūigīrīra matawa nī makanitha macio mūgwanja.

2

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Efeso

¹ “Kūrī mūraika wa Kanitha wa Efeso, mwandīkīre atīrī:

* ^{1:16} Rūhiū rwa njora rūnoore mīena yeerī ruonanagia gūtuīrwo ciira.

Ici nīcio ciugo cia ūrīa ūnyiitīte njata icio mūgwanja na guoko gwake kwa ūrīo, ūrīa ūthiiagīra mītī-inī ūyo mūgwanja ya thahabu ya kūigīrīra matawa. ² Nīnjūūi cīko ciaku, o na wīra waku mūritū, o na ūkirīrīria waku. Nīnjūūi atī ndūngīkīrīria andū arīa aaganu, na atī andū arīa moigaga nī atūmwo no ti atūmwo nīwamageririe, na ūkīmenya atī nī a maheeni. ³ Nīukirīrīrie na ūkomīrīria mathīna nī ūndū wa rīītwa rīākwa, na ndūrī wanoga.

⁴ No rīrī, ūndū ūrīa ngūgūcuukīra nī atīrī: Nīwatigire gūikara na wendani ūrīa warī naguo mbere. ⁵ Ririkanā kūrīa uumīte ūkagūa! Wīrire ūcooke wīke maūndū marīa wekaga mbere. Waga kwīrira, nīngūūka kūrī we na njeherie mūtī waku wa kūigīrīra tawa kuuma handū haguo. ⁶ No rīrī, ūrī na ūndū ūmwe mwega: Wee nīūthūire cīko cia andū arīa metagwo Anikolai,* iria o na nīi thīire.

⁷ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīigue ūrīa Roho areera makanitha. Ūrīa wa gūtoorania-rī, nīngamwītīkīria kūrīa maciaro ma mūtī wa muoyo, ūrīa ūrī mūgūndainī wa Ngai wa Gīkeno.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Simurina

⁸ “Kūrī mūraika wa kanitha wa Simurina,[†] mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūrīa wa Mbere na nowe wa Kūrīkīrīria, ūrīa wakuire na agīcooka akīriūka.

⁹ Nīnjūūi mīnyamaro yaku na ūthīīni waku, no ūrī gītonga! Nīnjūūi ūrīa ūrumagwo nī arīa moigaga atī

* ^{2:6} Anikolai maarī andū a kanitha, no nīmahoojaga mīhianano na makahūūra ūmaraya. † ^{2:8} Simurina rīarī itūūra rīegūtē na ithaka mūnō rīa Asia, na rīarī thiritū na Roma. Rīarī na Ayahudi angī matendete Akristiano o na hanini.

nī Ayahudi no ti Ayahudi, no nī thunagogi ya Shaitani.
¹⁰ Ndūkae gwītigīra maündū marīa ūkiriī gūthīinio namo. Ngūmwīra atīrī, mūcukani nīarīkia amwe anyu njeera nīguo amūgerie, na mūnyamario handū ha mīthenya ikūmi. Wee ikaraga ūrī mwīhokeku, o nginya gūkua, na nīngūkūhe thūmbī ya muoyo.

¹¹ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīigue ūrīa Roho areera makanitha. Ūrīa wa gūtoorania-rī, ndakahutio o na hanini nī gīkuū kīrīa gīa keerī.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Perigamo

¹² “Kūrī mūraika wa kanitha wa Perigamo mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūrīa ūrī na rūhiū rūūgī mīena yeerī.
¹³ Atīrīrī, nīnjūū kūrīa ūtūūraga, o kūu Shaitani arī na gītī kīa ūnene. No ūtūūrīte ūrī o mwīhokeku harī nīi. Wee ndūigana gūkaana wītīkio ūrīa warī naguo thīinī wakwa, o na matukū-inī ma Antipa, mūira wakwa mwīhokeku, ūrīa woragīirwo itūūra-inī rīanyu inene, o kūu Shaitani atūūraga.

¹⁴ No rīrī, ndī na maündū matarī maingī ngūgūcuukīra: atīrī, ūrī na andū kūu marūmītie ūrutani wa Balamu, ūrīa warutire Balaki kūheenereria andū a Israeli mehie na ūndū wa kūrīa irio irutūirwo mīhianano, o na mahūūrage ūmaraya.[‡] ¹⁵ O na ningī no ūrī na andū amwe marūmītie ūrutani wa andū arīa metagwo Anikolai. ¹⁶ Nī ūndū ūcio, kīrīre! Waga gwīka ūguo, nīngūūka kūrī we ica ikuhī, hūūrane nao na rūhiū rūrū rūrī kanua gakwa.

¹⁷ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīigue ūrīa Roho areera makanitha. Ūrīa ūgaatoorania-rī, nīngamūhe mana

[‡] 2:14 Balamu nīwe wataarire andū-a-nja a Midiani makīhītithia andū a Israeli na ūmaraya na kūrīa irio irī thaahu.

mamwe marĩa mahithe. O na ningĩ nĩngamũhe ihiga rierũ riandikítwo riitwa rierũ, na gütarĩ ūngĩ ūriiñ o tiga ūcio ūkaamükira ihiga riu.

Ndumiriri kuri Kanitha wa Thuatira

¹⁸ “Kuri mûraika wa kanitha wa Thuatira,§ mwandikire atiri:

Ici nĩcio ciugo cia Mûrũ wa Ngai, ūria ūri na maitho matarii ta rûrîrîmbi rwa mwaki, na magûrû make matarii ta gîcango kîria gîkumuthe gîgathera. ¹⁹ Nînjûñi cîiko ciaku, na ngamenya wendani waku, na wîtikio waku, na ūtungata waku, na ūkirîrîria waku, o na ngamenya ati cîiko ciaku cia kûrigîrîria nîkîrîte iria cia mbere.

²⁰ No rîrî, ūndû ngûgûcuukira no atiri, ati nîükirîriie mûndû-wa-nja ūcio wîtagwo Jezebeli, ūcio wîtuaga mûnabii.* Nî ūndû wa ūrutani wake, nîahîtithagia ndungata ciakwa ihûûrage ūmaraya, na irînage irio iria irutîrwo mîhianano. ²¹ Nîndimûheete ihinda rîa kwîrira ūmaraya ūcio wake, no nîaregete. ²² Nî ūndû ūcio ngûmûkia gîtanda-ini kîa mînyamaro, na ndûme arîa matharagia nake manyamare mûno, tiga no meririre matigane na mîthiire yake. ²³ Nîngooraga ciana ciake.† Namo makanitha mothe nîmakamenya ati nî niñ thuthuuragia ngoro na meciiria, na nîngarîha o mûndû wanyu kûringana na cîiko ciake. ²⁴ Na rîu inyuñ arîa mûrî kû Thuatira, o inyuñ mûtarûmîtie ūrutani wake, na mûtarî mwamenya maûndû marîa

§ 2:18 Thuatira rîarî itûûra inene rîa kambî cia thigari cia mbaara. * 2:20 Rîitwa “Jezebeli” haha rîhûthîrîtwo kuonania ūhoro wa mûndû-wa-nja warî mwaganu mûno kanitha-ini ūcio. † 2:23 “Ciana ciake” nî andû arîa othe maarûmagîrîra morutani ma Jezebeli ma ūmaraya na kûrîa irio iria ciarutagîrwo mîhianano.

marikīru ma hitho cia Shaitani,[‡] ta ūguo andū acio moigaga, inyuī ngūmwīra atīrī (no ndirī na mūrigo ūngī ngūmūigīrīra): ²⁵ Ikaragai mūrūmītie O maūndū marīa mūrī namo o nginya rīrīa ngooka.

- ²⁶ Nake ūrīa ūgaatoorania na ahingagie wendi wakwa nginya mūthia-rī, nīngamūhe wathani aathage ndūrīrī:
²⁷ ‘Nake nīagaciathaga na rūthanju rwa kīgera;
 agaacimemenda o ta ūrīa nyūngū ya rīumbā īmemendagwo,’

o ta ūrīa nī heetwo wathani uumīte kūrī Baba. ²⁸ Na ningī nīngamūhe njata ūrīa ya rūciinī. ²⁹ Ūrīa ūrī gūtūrī, nīakīgue ūrīa Roho areera makanitha.

3

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Saride

- ¹ “Kūrī mūraika wa kanitha wa Saride,* mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūrīa ūrī na maroho mūgwanja ma Ngai, o na njata mūgwanja. Atīrīrī, nīnjūū cīko ciaku; nīmenyete atī nīrī ngumo ya gūkorwo ūrī muoyo, no ūrī mūkuū. ² Arahūka! Íkīra hinya maūndū marīa matigaire na marenda gūkua, nīgūkorwo ndionete cīko ciaku irī nginyanīru maitho-inī ma Ngai wakwa. ³ Nī ūndū ūcio, ririkana maūndū marīa wamūkīrīte na ūkamaigua; maathīkīre na wīrire. No ūngīrega kwarahūkārī, nīngooka ta mūici, na ndūkamenya ihinda rīrīa ngaagūkorerera.

⁴ No rīrī, nī ūrī andū matarī aingī kūu Saride arīa matekīrīte nguo ciao gīko. Nīmagatwaranaga

[‡] 2:24 Morutani marīa mataarī ma ma moigaga atī nīguo mūndū ahote gūtooria Shaitani no nginya ambe arikīre biū maūndū-inī make. * 3:1 Saride rīrī itūura inene rīa Úthamaki wa Lidia; rīrī ngumo nī ūndū wa ūtonga warīo.

na nīī mehumbīte nguo njerū, n̄igūkorwo n̄imagīriire.
⁵ Mündū ūrīa ūgatoorania-rī, n̄akahumbwo nguo njerū tao. Ndirī hīndī ngaatharia rīitwa rīake kuuma ibuku-inī rīa muoyo, no n̄ingoimbūra rīitwa rīake mbere ya Baba, na araika aake. ⁶ Ūrīa ūrī gūtū-rī, n̄akīgue ūrīa Roho areera makanitha.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Filadelifia

⁷ “Kūrī mūraika wa kanitha wa Filadelifia,[†] mwandīkire atīrī:

Ici n̄icio ciugo cia ūrīa mūtheru na wa ma, ūrīa ūnyiifīte cabi ya Daudi. Kūrīa ahingūra gūtirī mündū ūngīhinga, na kūrīa ahinga gūtirī mündū ūngīhingūra.
⁸ Nīnjūūi ciīko ciaku. Atīrīrī, nīnjīkīrīte mūrango mūhingūre mbere yaku, ūrīa ūtarī mündū ūngīhota kūūhinga. Nīnjūūi atī hinya ūrīa ūrī naguo n̄ī mūnini, no nīrūmītie kiugo gīakwa, na ndūigana gūkaana rīitwa rīakwa. ⁹ Nīngatūma andū arīa a thunagogi ya Shaitani, arīa moigaga atī n̄ī Ayahudi o na gūtuīka tio, no nīkūheenania maheenanagia, ndūme moke mainamīrīre mbere ya magūrū maku, na moimbūre atī nīngwendete. ¹⁰ Na tondū nawe nītūrīrīte ūrūmītie rīathani rīakwa rīa gūikara ūmīrīrie-rī, o na nīī nīngagūkaria ihinda rīa kūgerio rīrīa rīgooka mabūrūri mothe kūgeria arīa matūrīraga gūkū thī.

¹¹ Ngūūka o narua. Rūmia kīrīa ūrī nakīo, nīgeetha gūtikagē mündū ūkuoya thūmbī yaku. ¹² Ūrīa ūgaatoorania-rī, nīngamūtua gītugī thīinī wa hekarū ya Ngai wakwa. Ndarī hīndī īngī agacooka kuuma kuo. Nīngamwandīka rīitwa rīa Ngai wakwa o na rīitwa rīa itūrīa inene rīa Ngai wakwa, nīrīo Jerusalemu rīa

[†] 3:7 Rīitwa Filadelifia n̄ī kuuga “Itūrīa rīa Wendo.”

njerū, rīrīa rīraikūrūka kuuma igūrū kūrī Ngai wakwa; o na ningī ndīmwandike rītwa rīakwa rīerū. ¹³ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīgue ūrīa Roho areera makanitha.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Laodikia

¹⁴ “Kūrī mūraika wa kanitha wa Laodikia,‡ mwandīkire atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūcio Ameni, mūira ūrīa mwīhokeku na wa ma, o we mwathi wa ciūmbe cia Ngai. ¹⁵ Nīnjūūi cīiko ciaku, ngamenya atī wee ndūrī mūhoro na ndūrī mūhiū. Kūngīrī wega korwo waheha kana ūhiūhe! ¹⁶ No tondū ūrī mūraru, ūkaaga kūhiūha na ūkaaga kūhorarī, ngirie gūgūtua thī uume kanua gakwa. ¹⁷ Wee ugaga atīrī, ‘Nīi ndī gītonga, ngagīna na indo nyīngī, na ndirī kīndū njagīte.’ No wee ndūūi atī ūrī mūnyamarīki, na ūrī wa kūiguīrwo tha, na ūrī mūthīni, na ūrī mūtu-mumu, o na ūrī njaga. ¹⁸ Ngūgūtaara atī ūgūre thahabu ūrīa therie na mwaki kuuma kūrī niī, nīgeetha ūtonge, na ningī ūgūre nguo cia rangi mwerū cia kwīhumba, nīguo ūhumbīre thoni cia njaga yaku, na ūgūre ndawa wīhake maitho maku, nīguo ūhote kuona.

¹⁹ Arīa nyendete nīndīmarūithagia na ngamaherithia. Nī ūndū ūcio gīa na kīyo, na wīrire.

²⁰ Atīrīrī, ndūgamīte mūrango-inī ngīuringaringa. Mūndū o wothe angīigua mūgambo wakwa, na ahingūre mūrango, nīngūtoonya thīinī ndīnānīre irio nake, nake arīanīre na niī.

²¹ Ūrīa ūgaatoorania-rī, nīngamwītīkīria aikare hamwe na niī gītī-inī gīakwa kīa ūnene, o ta ūrīa niī ndatooranīrie na ngīkaranīra hamwe na Baba gītī-inī

‡ 3:14 Laodikia nī itūūra rīoīkaine mūno nī ūndū wa ūhoro wa bengi, na thukuru cia gūthomera ūrigitani, na ūhoro wa gūtuma nguo.

gĩake kĩa ūnene. ²² Úrĩa ūrĩ gütü-rĩ, nĩakĩigue ūrĩa Roho areera makanitha.”

4

Gítĩ kĩa Ūnene kũu Igûrû

¹ Thuutha wa maündũ macio ngîrora, na rîrî, hau mbere yakwa haari na mûrango warî mûhingüre kuu igûrû. Naguo mûgambo ūrĩa ndaiguîte mbere iyo ūkînjariîria, ūrĩa wagambaga ta coro, ūkiuga atîrî, “Ambata, ūuke haha, na nîngûkuonia maündũ maria arî o nginya mageekika thuutha wa maündũ maya.” ² O rîmwe ngîkorwo ndî thîinî wa Roho, na rîrî, hau mbere yakwa harî na gítĩ kĩa ūnene kuu igûrû, na nî harî na mûndû wagîkarîire. ³ Nake ūcio wagîkarîire onekaga atariî ta ihiga rîa mûthembâ wa njathibi na wakiki. Naguo mûkûnga-mbura ūrĩa wonekaga ūhaana ta kahiga karîa getagwo thumarati, nîguo warigiicîrie gítĩ kîu kĩa ūnene.* ⁴ Nakîo gítĩ kîu kĩa ūnene nîkîarigiicîrio nî itî ingî cia ūnene mîrongo iîrî na inya, nacio ciaikarîirwo nî athuuri mîrongo iîrî na ana. Athuuri acio meeumbîte nguo njerû na magekîra thûmbî cia thahabu mîtwe. ⁵ Hau gítĩ-inî kîu kĩa ūnene nîhoimaga henî, na ngwa, na marurumi. Mbere ya gítĩ kîu kĩa ūnene haari matawa mûgwanja maakanaga. Matawa macio nîmo maroho maria mûgwanja ma Ngai. ⁶ Ningî hau mbere ya gítĩ kîu kĩa ūnene nî haari kîndû kîahaanaga ta iria rîa gîcicio, narîo rîarî ikembu mûno, rîkahaana o ta gîcicio.

Ningî hau gatagatî, gûthiûrûkîria gítĩ kîu kĩa ūnene, haari na ciûmbe inya irî muoyo, nacio ciaiyûrîtwo nî maitho mwena wa mbere, na wa na thuutha. ⁷ Nakîo

* 4:3 Tondû gütirî mûndû ūngîona Ngai nî ūndû wa ūtheri ūrîa ūmûrigicîrie, akiirrago akengaga o ta tûhiga tûu twa goro.

kīumbe kīa mbere kīahaanaga ta mūrūūthi, na gīa keerī kīahaanaga ta ndegwa, na gīa gatatū kīarī na ūthiū watariī ta wa mūndū, nakīo gīa kana gīatariī ta nderi ikirera.⁸ O kīumbe kīmwe gīa ciūmbe icio inya irī muoyo kīarī na mathagu matandatū, nakīo kīaiyūrītwo nī maitho mwīrī wothe o nginya rungu rwa mathagu ma kīo. Mūthenya na ūtukū itiatigithagīria kuuga atīrī:

“Mwathani Ngai, Mwene-Hinya-Wothe nīwe mūtheru,
īi nīwe mūtheru, ti-itherū nīwe mūtheru,
o we ūrīa warī ho, na nowe ūrī ho, na nowe ūgooka.”

⁹ Rīrīa rīothe ciūmbe icio irī muoyo ikūgooca, na igekīrīra, na igacookeria ngaatho ūcio ūikarīire gītī kīa ūnene, o ūcio ūtūrīraga tene na tene-rī, ¹⁰ nao athuuri acio mīrongo ūrī na ana megūithagia thī mbere ya ūcio ūikarīire gītī kīa ūnene, na makahooya ūcio ūtūrīraga muoyo tene na tene. Maigaga thūmbī ciao mbere ya gītī kīu kīa ūnene, makoiga atīrī:

¹¹ “Wee Mwathani na Ngai witū-rī, nīwagīrīire
kūgoocagwo, na gūtīo, na kūgīa na ūhoti,
nīgūkorwo nīwe wombire indo ciotle,
nacio ciombirwo na ūndū wa kwenda gwaku,
na ikīgīa na muoyo.”

5

Ibuku rīa Gīkūnjo, na Gatūrūme

¹ Ningī ngīona ibuku rīa gīkūnjo rīrī guoko-inī kwa ūrīo kwa ūrīa waikarīire gītī kīa ūnene rīandīkītwo mīena yeerī, na rīahingītwo na gūcinīrīwo na tūtembe mūgwanja twa mūhūra. ² Ngīcooka ngīona mūraika warī na hinya mūno akīanīrīra na mūgambo mūnene akooria atīrī, “Nūū mwagīrīru kūmethūra tūtembe tūtū twa mūhūra, na ahingūre ibuku rīrī rīa gīkūnjo?” ³ No gūtiarī mūndū o na ūmwe kūu igūrū, kana gūkū thī, o na kana rungu rwa

thī ūngīahotire kūhingūra ibuku rīu rīa gīkūnjo o na kana arīore thīinī. ⁴ Na niī ngīrīra mūno tondū gūtionekire mūndū o na ūmwe mwagīrīru wa kūhingūra ibuku rīu rīa gīkūnjo kana arīore thīinī. ⁵ Hīndī īyo ūmwe wa athuuri acio akīnjīra atīrī, “Tiga kūrīra! Atīrīrī, Mūrūūthi ūrīa wa mūhīrīga wa Juda, Thuuna ūrīa ya Daudi-rī, nīatooranītie. We arī na ūhoti wa kūhingūra ibuku rīu rīa gīkūnjo, na amethūre tūtembe tūu mūgwanja twarīo.”

⁶ Ningī ngīona Gatūrūme arūgamīte gatagafī ga gītī kīa ūnene, nako kahaanaga ta gathīnjītwo, gathiūrūrūkīirio nī ciūmbe iria inya irī muoyo, na athuuri acio. Kaarī na hīa mūgwanja na maitho mūgwanja, na nīmo maroho mūgwanja ma Ngai marīa matūmītwo mathiīage thī yothe. ⁷ Nake ūcio Gatūrūme agīthīi akīoya ibuku rīu rīa gīkūnjo kuuma guoko-inī kwa ūrīo kwa ūcio waikarīre gītī kīa ūnene. ⁸ Na aarīkia kūrīoya-rī, ciūmbe iria inya irī muoyo, na athuuri arīa mīrongo ūrīna ana makīgūithia thī mbere ya Gatūrūme. O ūmwe aarī na kīnanda kīa mūgeeto na maanyiitīte mbakūri cia thahabu ciyūrīte ūbumba, na nīguo mahooya ma andū arīa aamūre. ⁹ Nao nīmainire rwīmbo rwerū, makiuga atīrī:

“Wee nīwe mwagīrīru wa kuoya ibuku rīu rīa gīkūnjo,
na kūmethūra tūtembe tūu twarīo,
tondū wee nīworagirwo,

ūkīgūrīra Ngai andū na thakame yaku kuumā
mīhīrīga yothe,
na thiomi ciotle, na andū othe, o na ndūrīrī ciotle.
¹⁰ Wee nīumatuīte andū a ūthamaki na athīnjīri-Ngai a
gūtungatagīra Ngai witū,
nao magaathamaka gūkū thī.”

¹¹ Ningī ngīrora, na niī ngīfigua mūgambo wa araika aingī, mūigana wao warī ngiri na ngiri, na ngiri ikūmi maita ngiri ikūmi. Nao maathiūrūrūkīrie gītī kīa ūnene,

na ciūmbe iria irī muoyo, na athuuri acio. ¹² Nao mainaga na mūgambo mūnene, makoiga atīrī:
 “Kwagirīra nī Gatūrūme, karīa kooragirwo,
 nīguo kagē na ūhoti, na ūtonga, na ūugī,
 na hinya, na gītīo, na riiri, o na ūgooci!”

¹³ Ngīcooka ngīigua ciūmbe ciothe irī kūu igūrū, na iria irī thī, na iria irī rungu rwa thī, na iria irī iria-inī, o na indo ciothe iria irī thīinī wacio, ikīina atīrī:

“Ūgooci, na gītīo, na riiri, na ūhoti,
 irogīa kūrī ūrīa ūikarīire gītī kīa ūnene, na kūrī Gatūrūme,
 nginya tene na tene!”

¹⁴ Nacio ciūmbe iria inya irī muoyo ikiuga atīrī, “Ameni”,
 nao athuuri acio makīgūithia thī, makīhooya.

6

Tūtembe twa Mūhūra

¹ Ningī nīndonire ūcio Gatūrūme akīmethūra gatembe ka mbere ga tūtembe tūrīa mūgwanja twa mūhūra. Ngīcooka ngīigua kīūmbe kīmwe gīa ciūmbe iria inya irī muoyo gīkiuga na mūgambo wagambaga ta marurumī atīrī, “Ūka!” ² Na niī ngīrora, ngīona mbarathi njerū* hau mbere yakwa! Ūrīa wamīhaicīte aanyiitīte ūta, nake akīheo thūmbī, akiumīra atariī ta mūtoorania werekeire o gūtoorania.

³ Rīrīa Gatūrūme aamethūrire gatembe ga keerī, ngīigua kīūmbe kīrīa kīrī muoyo gīa keeī kīoiga atīrī, “Ūka!” ⁴ Ningī gūkiumīra mbarathi īngī, nayo yarī ndune mūno.† Ūrīa wamīhaicīte nīaheetwo ūhoti wa kūniina

* 6:2 ūhoro wa mbarathi ici cia ihinda rīa mūthia nīwarītio ibuku-inī rīa Zekaria 1:8-17, namo marangi macio maaragia ūhoro wa mūmītwari. Rangi mwerū wonanagia ūhootani. † 6:4 Mbarathi īno ndune yaragia ūhoro wa ūiti wa thakame na ūndū wa kūrāganā na mbaara.

thayū kuma thī, na atūme andū mooragane. Nake akīheo rūhiū rwa njora rūnene.

⁵ Ningī rīrīa Gatūrūme aamethūrire gatembe ga gatatū, ngīigua kīumbē kīrīa kīrī muoyo gīa gatatū kīoiga atīrī, “Ūka!” Na nīi ngīrora, ngīona mbarathi njirū[‡] hau mbere yakwa! Ūrīa wamīhaicīte aanyiitīte ratiri na guoko gwake.

⁶ Ningī ngīigua kīndū kīarurumire ta mūgambo ūkuuma gatagafī-inī ga ciūmbe icio inya irī muoyo, ūkiuga atīrī, “Kībabā kīa ngano kiumage mūcaara wa mūthenya ūmwe, na ibaba ithatū cia ngano ya cairi ciumage mūcara wa mūthenya ūmwe, no ndūgathūkie maguta kana ūthūkie ndibei!”

⁷ Ningī rīrīa Gatūrūme aamethūrire gatembe ga kana-rī, ngīigua mūgambo wa kīumbē kīrīa kīrī muoyo gīa kana woiga atīrī, “Ūka!” ⁸ Na nīi ngīrora, ngīona mbarathi theūku[§] hau mbere yakwa! Ūrīa wamīhaicīte-rī, eetagwo Gīkuū, nake Jehanamu aamumīte thuutha, amūkuhīriiirie. Nao makīheo ūhoti wa gwatha gīcunjī kīa inya gīa thī, nīguo mooragane na rūhiū rwa njora, na ng’aragu, na mūthiro, o na ningī nyamū iria ndīani cia gīthaka.

⁹ Ningī aamethūra gatembe ga gatano-rī, ngīona hau rungu rwa kīgongona maroho ma andū arīa mooragītwo nī ūndū wa kiugo kīa Ngai, na nī ūndū wa ūira ūrīa maagwatīrie. ¹⁰ Nao magīkaya na mūgambo mūnene, makīūria atīrī, “Mwathani Jehova, Wee mūtheru na wa ma, ūgūikara nginya rī ūtatuūriire atūūri a thī ciira nīguo ūrīhīrie thakame iitū?” ¹¹ Nao makīheo o mūndū nguo ndaaya ya rangi mwerū, na makīīrwo meterere hanini, nginya mūigana wa ndungata iria maarutithanagia wīra

[‡] 6:5 Mbarathi īno njirū nī ya kuonania ng’aragu. Nī ūndū ūcio gūtoorio, na ūiti wa thakame, o na ng’aragu igooka irūmanīriire. [§] 6:8 Mūndū mūkuū onekaga arī mūtheūku; mbarathi īno yonanagia gīkuū.

nacio ūhinge, na nĩo ariū na aarĩ a Ithe witū arĩa maarĩ mooragwo o ta ūrĩa o mooragirwo.

¹² Ningĩ ngírrora na ngíona aamethūra gatembé ga gatandatū. Nakuo gükigĩa na githingithia kĩnene. Narío riūa ríkigarürükä, ríkíira ta nguo ya ikũnia ñitumítwo na guoya wa mbüri, naguo mweri wothe ūkigarürükä, ūgítunihä ta thakame, ¹³ nacio njata cia igürü ikgüa thĩ, o ta ūrĩa ngüyü iria thaatu ciitikaga kuuma muküyü-ini rřrĩa wainainio nĩ rühuho rünené.* ¹⁴ Narío igürü ríkíehero o ta ūrĩa ibuku rĩa gíkünjo ríkünjagwo, nacio iríma ciotle na icigírrira ikíehero ikiuma kündü gwacio.

¹⁵ Nao athamaki a thĩ, na anene, na anene a thigari, na itonga, na andü arĩa marĩ hinya, na ngombo ciotle, na andü arĩa othe eyathi, makíihitha ngurunga-ini, na gatagatí ka ndwaro cia mahiga ma iríma. ¹⁶ Nao nímeeraga iríma na ndwaro cia mahiga atíri, “Tügwírei, mütühithe twehere üthiü-ini wa ücio ūrĩa üikariire gití kia ünene, na kuuma kürí mang’ürí ma Gatürüme! ¹⁷ Nígúkorwo müthenya ūrĩa münene wa mang’ürí mao nímükinyu, nake nüü üngíhota kúwítiiria?”

7

Andü Ngiri Igana rĩa Mírongo Ìna na Inya a Israeli

¹ Thuutha wa üguo ngíona araika ana marügamíté ituri-ini iria inya cia thĩ, marigíriirie huho iria inya cia thĩ nígeetha rühuho o ruothe rütkahurutane gükü thĩ, kana iria-ini rřrĩa inene, o na kana mütí-ini o wothe. ² Ngícooka ngíona mûraika üngí akíambata oimíté mwena wa irathíro, arĩ na mühüri wa Ngai* ūrĩ ūrĩ muoyo. Nake

* 6:13 Kögüa kwa njata gügaakorwo kürí kímenyithia kímwe atí Mürü wa Mündü akirí gücooka. * 7:2 Mühüri ücio wa Ngai warí wa gwíkira andü ake rüüri nígeetha matikananiinanřio na thĩ.

agīta araika acio ana na mūgambo mūnene, acio maa-heetwo ūhoti mathūkie thī na iria rīrīa inene, akīmeera atīrī: ³ “Mūtigathūkie thī, kana iria, o na kana mītī, nginya tūkorwo tūrīkītie gwīkīra ndungata cia Ngai witū rūrūri ithiithi-inī ciao.” ⁴ Ningī ngīigua mūigana wa arīa meekīrirwo rūrūri, nao maari: 144,000 kuuma mīhīrīga yothe ya Israeli.

⁵ A mūhīrīga wa Juda arīa meekīrirwo rūrūri maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Rubeni maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Gadi maarī 12,000,
⁶ na a mūhīrīga wa Asheri maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Nafitali maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Manase[†] maarī 12,000,
⁷ na a mūhīrīga wa Simeoni maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Lawi maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Isakaru maarī 12,000,
⁸ na a mūhīrīga wa Zebuluni maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Jusufu maarī 12,000,
na a mūhīrīga wa Benjamini maarī 12,000.

*Andū Gīkundi Kīnene Mehumbīte Nguo Ndaaya cia Rangi
Mwerū*

⁹ Thuutha wa maūndū macio ngīcooka ngīrora, na hau mbere yakwa-rī, ngīona kīrīndī kīnene gītangītarīka nī mūndū, kīa andū moimīte ndūrīrī-inī ciathe, na maarī a mīhīrīga yothe, na iruka ciathe, na thiomi ciathe, marūgamīte mbere ya gītī kīa ūnene, na mbere ya Gatūrūme. Nao meehumbīte nguo ndaaya cia rangi mw-erū, na makanyiita makīndū na moko. ¹⁰ Nao maanagīrīra na mūgambo mūnene makoiga atīrī:

[†] 7:6 Manase aarī ūmwe wa ariū a Jusufu. Haha mūhīrīga wa Dani ti mūgwete, nao Manase na Jusufu makagwetwo mwanya mwanya.

“Kūhonokania nī kwa Ngai witū,
ūrīa ūikarīire gītī kīa ūnene,
na gwa Gatūrūme.”

¹¹ Nao araika acio othe maarūgamīte mathiūrūrūkīrie
gītī kīu kīa ūnene, na magathiūrūrūkīria athuuri acio na
ciūmbe icio inya irī muoyo. Nao magīturumithia mothiū
mao thī hau mbere ya gītī kīa ūnene, makīhooya Ngai,

¹² Makiugaga atīrī:

“Ameni!

Ūgooci, na riiri,
na ūūgī, na ngaatho, na gītīō
na ūhoti, na hinya,
irotūūra na Ngai witū tene na tene.

Ameni!”

¹³ Na rīrī, ūmwe wa athuuri acio akīnjūūria atīrī, “Andū
aya mehumbīte nguo ndaaya cia rangi mwerū nī a, na
moimīte kū?”

¹⁴ Na nī ngīmūcookeria atīrī, “Mūthuuri ūyū, nīwe
ūūī.”

Nake akīnjīra atīrī, “Aya nī arīa moimīte mīnyamaro-
inī ūrīa mīnene; nao nīmathambītie nguo ciao na maga-
cierūhia na thakame ya Gatūrūme. ¹⁵ Nī ūndū ūcio,
“rīu maikaraga mbere ya gītī kīa ūnene kīa Ngai,

na mamūtungatagīra mūthenya na ūtukū thīinī wa
hekarū yake;

nake ūrīa ūikaragīra gītī kīa ūnene egūtūūra atam-
būrūkītie hema yake igūrū rīao.

¹⁶ Gūtirī hīndī magaacocka kūhūūta;

na matigacocka kūnyoota.

Matigacinwo rīngī nī riūa,

o na kana nī ūrugarī mūhiū o na ūrīkū.

¹⁷ Nīgūkorwo Gatūrūme ūrīa ūrī gatagatī ga gītī kīa ūnene
nīwe ūgaatuīka mūrīithi wao;

nīakamatongoria, amakinyie ithima-inī cia maaī ma muoyo.
Nake Ngai nīakamagiria maithori mothe mathire maitho-inī mao.”

8

Gatembe ka Mūgwanja na Rūgīo rwa Thahabu

¹ Ningī rīrīa Gatūrūme aamethūrire gatembe ka mūgwanja-rī, kūu igūrū gūgikirwo ki ihinda ta rīa nuthu ithaa.

² Na niī ngīona araka mūgwanja arīa marūgamaga mbere ya Ngai, nao makīheo tūrumbeta mūgwanja.*

³ Nake mūraika ūngī, ūrīa warī na rūgīo rwa thahabu, agīuka akīrūgama kīgongona-inī. Nake akīheo ūbumba mūingī nīgeetha aūrute igongona hamwe na mahooya ma arīa othe aamūre hau igūrū rīa kīgongona gīa thahabu kīrīa kīrī mbere ya gītī kīa ūnene. ⁴ Nayo ndogo ya ūbumba ūcio, hamwe na mahooya ma andū arīa aamūre, īkīambata mbere ya Ngai yumīte guoko-inī kwa mūraika ūcio. ⁵ Nake mūraika ūcio akīoya rūgīo rūu rwa thahabu, akīrūiyūria mwaki kuuma kīgongona-inī, akīūikia thī; nakuo gūkīgīa ngwa, na marurumī, na henī, na gīthingithia.

Tūrumbeta

⁶ Hīndī īyo araka arīa mūgwanja maarī na tūrumbeta mūgwanja makīhaarīria gūtūhuha.

⁷ Mūraika wa mbere akīhuha karumbeta gake, nakuo gūkīgīa mbura ya mbembe na mwaki itukanīte na thakame, nacio igīikio thī. Nakīo gīcunjī gīa ithatū gīa thī gīkīhīa, na gīcunjī gīa ithatū kīa mītī īkīhīa, o na nyeki yothe nduru īkīhīa.

* 8:2 Matukū ma tene karumbeta kaahuhagwo ga kwanīrīra maūndū ma bata na kwīra andū mehūuge nī ūndū wa mbaara.

⁸ Mūraika wa keerī nake akīhuha karumbeta gake, nakio kīndū kīahaanaga ta kīrima kīnene gīakanaga mwaki-rī, gīgīkio thiīnī wa iria rīrīa inene. Nakio gīcunjī gīa ithatū kīa iria rīu gīgītuīka thakame,[†] ⁹ na gīcunjī gīa ithatū gīa ciūmbe iria irī muoyo thiīnī wa iria rīu igīkua, na gīcunjī gīa ithatū kīa marikabu ikīanangwo.

¹⁰ Nake mūraika wa gatatū akīhuha karumbeta gake, nayo njata nene mūno īkiuma igūrū yakanīte ta gīcinga, īkīgwīra gīcunjī gīa ithatū kīa njūū na ithima cia maaī, ¹¹ narīo rīitwa rīa njata īyo nī Kūrūra.[‡] Gīcunjī gīa ithatū kīa maaī macio gīkīrūra, na andū aingī magīkua nī kūnyua maaī macio marūrū.

¹² Nake mūraika wa kana akīhuha karumbeta gake, narīo riūa rīkīringwo gīcunjī gīa ithatū, o naguo mweri gīcunjī gīa ithatū, o na njata nacio gīcunjī gīa ithatū, tondū ūcio gīcunjī gīa ithatū gīacio gīgītuīka nduma.[§] Nakio gīcunjī gīa ithatū kīa mūthenya gīkīaga ūtheri, o na gīcunjī gīa ithatū kīa ūtukū o taguo.

¹³ O ndorete-rī, ngīigua nderi yombükaga rīera-inī īkīanīrīra na mūgambo mūnene, īkoiga atīrī: “Kaī kūrī na haaro-ī! Kaī kūrī na haaro-ī! Kaī inyuī arīa mūtūūraga thī mūrī na haaro-ī, tondū wa tūrumbeta tūrīa tūkirie kūuhwo nī araika acio angī atatū-ī!”

9

¹ Nake mūraika wa gatano akīhuha karumbeta gake, na niī ngīona njata yumīte igūrū īkagūa thī. Nayō njata īyo īkīnengerwo cabi ya Irima-rītarī-Gīturi. ² Hīndī

[†] 8:8 Maaī gūtuīka thakame nīguo warī mūthiro wa mbere kūu būrūri wa Misiri. [‡] 8:11 Nī kūrī mūmera wītagwo Kūrūra; ūtūmīrītō haha kuonania mūtino na kīeha. [§] 8:12 Mūthiro wa kenda wa būrūri wa Misiri warī wa nduma nene mīthenya ūtatū; mīthiro īno gūcookerwo ibuku-inī rīrī nīkuonania atī Ngai arī hakuhī gūkūura andū aake.

īrīa aahingūrire Irima-rītarī-Gīturi-rī, rīkiuma ndogo ya-haanaga ta ndogo ya icua inene. Narīo riūa na matu igīkīrwo nduma nī ndogo īyo yoimaga Irima-rīu-rītarī-Gīturi.³ Na thīinī wa ndogo īyo gūkiuma ngigī, igūuka thī, nacio ikīheo ūhoti ūtarīi ta wa tūng'aurū twa thī.⁴ Nacio ikīrwo itikeehie nyeki ya thī, kana mūmera o wothe o na kana mūtī, o tiga andū arīa matarī na rūūri rwa Ngai ithiithi ciao.⁵ Nacio ikīaga kūheo ūhoti wa kūmooraga, o tiga wa kūmaherithia mīeri ītano. Naruo ruo rūrīa maiguire rwarī o ta ruo rwa kang'aurū karathīte mūndū.⁶ Matukū-inī macio andū nīmagacaragia gīkuū, no matigakīona; nīmakeriragīria gūkua, nakīo gīkuū gīkamoorīra.

⁷ Ngigī icio ciahaanaga ta mbarathi ihaarīrio nī ūndū wa mbaara. Mītwe-inī yacio ciarī na kīndū kīahaanaga ta thūmbī cia thahabu, namo mothiū maacio maahaanaga ta mothiū ma andū.⁸ Njuūrī yacio yahaanaga ta njuūrī cia andū-a-nja, namo magego maacio maatarīi ta magego ma mūrūūthi.⁹ Nacio ciarī na ngo cia kūgitīra gīthūri ciahaanaga ta ngo cia kīgera, naguo mūgambo wa mathagu maacio warī ta mūrurumo wa mbarathi nyingī na ngaari cia ita iteng'erete ireorete mbaara-inī¹⁰ Ciarī na mīting'oe, o na mboora ta cia tūng'aurū, na mīting'oe-inī yacio ciarī na ūhoti wa kūnyariira andū ihinda rīa mīeri ītano.¹¹ Na nī ciarī na mūthamaki waciathaga, na nīwe mūraika wa Irima-rītarī-Gīturi, narīo rīitwa rīake na rūthiomu rwa Kīhibirania nī Abadoni, ningī na Kīyunani agetwo Apolioni.*

¹² Haaro ya mbere nīyathira; haatigara ingī igīrī iria igūuka thuutha.

¹³ Mūraika wa gatandatū nake akīhuha karumbeta gake, na nīi ngīigua mūgambo ūkiuma hīa-inī cia kīgong-

* 9:11 “Abadoni” nī rīitwa rīa Kīhibirania na rīgītaūrwo nī kuuga “Mūniinani.”

ona gĩa thahabu kĩrĩa kĩrĩ mbere ya Ngai.[†] ¹⁴ Ũkĩira mûraika ūcio wa gatandatû warĩ na karumbeta atîrî, “Ohora araika arĩa ana arĩa moheirwo rûüi-inî rûrĩa rûnene rwa Farati.” ¹⁵ Nao araika acio ana, arĩa maathagathagîtwo nî ûndû wa ihinda rûu, na nî ûndû wa mûthenya ūcio o na nî ûndû wa mweri ūcio, o na mwaka ūcio makiohorwo nîguo moorage andû gîcunjî gĩa ithatû kĩa andû gûkû thî. ¹⁶ Nacio mbütû cia mbaara iria ciahaicîte mbarathi mûigana wacio warĩ milioni magana meerî. Nîndaiguire mûigana wacio.

¹⁷ Mbarathi icio ndonire na kîoneki hamwe na arĩa macihaicîte-rî, ciahaanaga atîrî: Ngo ciacio cia kûgitîra gîthûri ciarî cia rangi mûtune ta mwaki, na rangi wa bururu, na rangi wa ngoikoni ūhaana ta übiriti. Ciongo cia mbarathi icio ciahaanaga ta ciongo cia mîrûûthi, natuo tûnua twacio twoimaga mwaki, na ndogo, o na übiriti. ¹⁸ Gîcunjî gĩa ithatû kĩa andû a gûkû thî nîkîoragirwo nî mîthiro ĩyo ĩtatû ya mwaki, na ndogo, na übiriti iria cioimaga tûnua-inî twacio. ¹⁹ Hinya wa mbarathi icio warĩ tûnua-inî twacio na mîting’oe-inî yacio, nîgûkorwo mîting’oe yacio yahaanaga ta nyoka ïrî na ciongo iria itihagia andû nacio.

²⁰ Andû a thî acio angî, arĩa matooragirwo nî mîthiro ĩyo, matiigana kwîririra mehia ma wîra wa moko mao; matiigana gûtiga kûhooya ndaimono, na mîhianano ya thahabu, na ya betha, na ya gîcango, na ya mahiga, na ya mîtî, o mîhianano ïrĩa ïtangîhota kuona, kana ïigue, kana ïitware. ²¹ O na ningî matiigana kwîririra nî ûndû wa mehia ma ûragani wao, kana ûrogî wao, kana ûmaraya wao, o na kana ûici wao.

[†] 9:13 Kîgongona gîakoragwo na mîtheece ñna yatarîi ta hîa, o rûmwe koine-inî; mûndû akiûrîra kûûragwo nîathiiaga akanyiita mûtheece (rûhîa) ûmwwe.

10

Mūraika na Kabuku ga Gikunjō

¹ Ningī nḡicooka nḡiona mūraika ūngī warī na hinya mūno agiikūrūka oimīte igūrū. Nake ehumbīte itu ta nguo, na igūrū rīa mūtwe wake haarī na mūkūnga-mbura; naguo ūthiū wake wahaanaga ta riūa, namo magūrū make maahaanaga ta itugī cia mwaki. ² Nake aanyiitīte na guoko gwake kabuku kanini ga gikunjō karī kahingūre. Aakinyithītie kūgūrū gwake kwa ūrīo iria-inī, nakuo kwa ūmotho agagūkinyithia thī nyūmū, ³ akīgūthūka na mūgambo mūnene ta wa mūrūūthi ūkīrarama. Hīndī ūrīa aagūthūkire-rī, mīgambo ya ngwa iria mūgwanja ūkīgamba. ⁴ Na rīrīa ngwa icio mūgwanja ciagambire, ndaarī hakuhī kwandīka; no ngīigua mūgambo kuuma igūrū ūkiuga atīrī, “Mohoro macio maario nī ngwa icio mūgwanja-rī, maige marī hitho, ndūkamaandīke.”

⁵ Nake mūraika ūcio ndonete arūgamīte iria-inī na akarūgama thī nyūmū agītambūrūkia guoko gwake kwa ūrīo na igūrū. ⁶ Nake akīlhīta na ūrīa ūtūrūga muoyo nginya tene na tene, o we ūrīa wombire igūrū na indo ciothe iria irī kuo, na akiūmba thī na indo ciothe iria irī kuo, o na akiūmba iria na indo ciothe iria irī thīnī warīo, akiuga atīrī, “Hatinī na ihinda rīngī rīa gweterera!” ⁷ No matukū-inī marīa mūraika wa mūgwanja agaakorwo akiriī kūhuha karumbeta gake-rī, hitho ya Ngai nīkahingio, o ta ūrīa eerire anabii arīa ndungata ciake.

⁸ Ningī mūgambo ūrīa ndaiguīte uumīte igūrū ūkīn-jarīria rīngī, ūkīnjīra atīrī: “Thī, woe kabuku kau ga gikunjō karīa kahingūre kuuma guoko-inī kwa mūraika ūcio ūrūgamīte akinyīte iria, na agakinya thī nyūmū.”

⁹ Nī ūndū ūcio, ngīthīi kūrī mūraika, na ngīmūūria aahē kabuku kau ga gikunjō. Nake akīnjīra atīrī, “Koe, ūkarīe. Gaakinya nda nīgegūkūrūrīra, no karī kanua

gegūkorwo karī na mūrīo ta ūūkī!” ¹⁰ Ngīkīoya kabuku kau ga gīkūnjo kuuma guoko-inī kwa mūraika ūcio, na niī ngīkarīa. Karī kanua kaarī na mūrīo ta ūūkī, no ndarīikia gūkarīa, gakīndūrīra. ¹¹ Ngīcooka ngīrwo atīrī, “No nginya ūrathe ūhoro rīngī ūkonīi andū aingī, na ndūrīri nyīngī, na thiomi nyīngī, o na athamaki aingī.”

11

Aira arīa Eerī

¹ Ningī ngīnengerwo mūrangi wa gūthima wahaanaga ta rūthanju, ngīrwo atīrī, “Thī ūthime hekarū ya Ngai na kīgongona, na ūtare andū arīa marahooya Ngai kuo.

² No nja ya hekarū ūtigane nayo, ndūkamīthime tondū nīhetwo andū-a-Ndūrīrī.* Nao nīmakarangīrīria itūūra rīu iheru ihinda rīa mīeri mīrongo īna na īrī. ³ Na niī nīngaahe aira akwa eerī hinya, nao nīmakaratha ūhoro handū ha matukū 1,260 mehumbīte nguo cia makūnia.”

⁴ Acio nīo mītamaiyū īrīa īrī, na nīo mītī īrīa īrī ya kūgīrīrwo matawa īrīa īrūgamīte mbere ya Mwathani wa thī. ⁵ Mūndū o wothe angīkaageria kūmeka ūūru, mwaki ūkoimaga tūnua twao ūkāniina thū icio ciao. Na mūndū o wothe ūngīkenda kūmeka ūūru no nginya akue o ūguo. ⁶ Andū aya marī na hinya wa kūhinga igūrū nīgeetha gūtikae kuura mbura ihinda rīrīa makaaratha ūhoro; ningī marī na hinya wa kūgarūra maaī matuīke thakame. O na ningī marī na hinya wa kūhūūra thī na mīthembā yothe ya mīthiro maita maingī o ta ūrīa mangīenda.

⁷ Rīrīa makaarīkia kūheana ūira wao-rī, nyamū ūrīa yambataga yumīte Irima-rīrīa-Rītarī-Gīturi nīkamatharīkīra īmatoorie, na īmoorage. ⁸ Nacio ciimba ciao

* 11:2 Nja ya hekarū nīkuo andū-a-Ndūrīrī maahoozagīra.

igaatigwo ciaraganīte njīra-inī cia itūūra rīrīa inene, rīrīa rīgerekagio rīgetwo Sodomu kana Misiri, na nīkuo Mwathani wao aambīirwo mūtī igūrū. ⁹ Na ihinda rīa mīthenya ītatū na nuthu, andū a kuuma iruka ciotle, na mīhīrīga yothe, na thiomi ciotle na ndūrīrī ciotle, nīmakerorera ciimba ciao, na magirie ithikwo. ¹⁰ Nao andū arīa matūūraga thī nīmagakenerera aira acio, na makūngūīre magītūmanagīra iheo, tondū anabii acio eerī nīmanyariiraga andū a gūkū thī. ¹¹ No thuutha wa mīthenya ītatū na nuthu, mīhūmū ya muoyo īkīmattoonya yumīte kūrī Ngai, nao makīrūgama na magūrū mao, na arīa maamonire makīnyiitwo nī kīmako kīnene mūno. ¹² Ningī makīigua mūgambo mūnene uumīte igūrū ūkīmeera atīrī, “Ambatai na gūkū.” Nao makīambata igūrū marī itu-inī, thū ciao imeroreire.

¹³ Ithaa o rīu-rī, gūkīgīa na gīthingithia kīnene, nakīo gīcunjī gīa ikūmi gīa itūūra rīu gīkīmomoka. Andū ngiri mūgwanja makīuragwo nī gīthingithia kīu, nao arīa maatigarire makīmaka na makīgooca Ngai wa igūrū.

¹⁴ Haaro ya keerī nīyathira, haaro ya gatatū-rī, īgūūka o narua.

Karumbeta ka Mūgwanja

¹⁵ Nake mūraika wa mūgwanja akīhuha karumbeta gake, nakuo gūkīgīa na mīgambo mīnene kūu igūrū, nayo īkiuga atīrī:

“Ūthamaki wa thī nīūtuīkīte ūthamaki wa Mwathani witū,
o na Kristū wake,

nake egūtūūra athamakaga nginya tene na tene.”

¹⁶ Nao athuuri arīa mīrongo ūrī na ana, arīa maaikarīire itī ciao cia ūnene mbere ya Ngai, magīturumithia mothīū mao thī makīhooya Ngai, ¹⁷ makiuga atīrī:

“Nītwagūcookeria ngaatho, Mwathani Ngai, Wee Mwene-Hinya-Wothe,

o Wee ūrī ho, na nowe warī ho,
tondū nīwoete hinya waku mūnene,
ūkambīrīria gūthamaka.

¹⁸ Ndūrīrī nacio nīciarakarire;
namo mang'ūrī maku nīmakinyīte.

Hīndī nīnginyu ya andū arīa akuū gūtuīrwo ciira,
o na ya kūhe anabii, ndungata ciaku, iheo,
hamwe na arīa aamūre, na arīa metigīrīte rīitwa rīaku,
arīa anini na anene,
o na ya kwananga arīa manangaga thī.”

¹⁹ Ningī hekarū ya Ngai kūu igūrū īkīhingūrwo, na
thīinī wa hekarū yake gūkīoneka ithandūkū rīrīa rīa
kīrīkanīro gīake.[†] Nakuo gūkīgīna henī, na marurumī,
na ngwa, na gīthingithia, na mbura nene ya mbembe.

12

Mündū-wa-Nja na Ndamathia

¹ Ningī kūu igūrū gūkīoneka ūrirū mūnene wa kūgegania: gūkīoneka mündū-wa-nja wehumbīte riūa, agacooka agakinya mweri na magūrū, na agekīra thūmbī ya njata ikūmi na igīrī mūtwe. ² Aarī na nda, na nīnakayaga nī ruo tondū aarī hakuhī kūheo mwana. ³ Ningī gūkīoneka ūrirū ūngī kūu igūrū na atīrī: nī ndamathia nene* yarī ndune, na yarī na ciongo mūgwanja, na hīa ikūmi, na thūmbī mūgwanja ciongo-inī ciayo. ⁴ Naguo mūting’oe wayo ūkīhaata gīcunjī gīa ithatū kīa njata cia igūrū na īgīcirekania thī. Ndamathia īyo īkīrūgama mbere ya mündū-wa-nja ūcio warī hakuhī kūheo mwana, nīguo ītambuure mwana ūcio aaciawo o ūguo. ⁵ Nake mündū-wa-nja ūcio akīgīa mwana wa kahīi, ūrīa ūgaathaga ndūrīrī ciathe

[†] 11:19 Ithandūkū rīa kīrīkanīro kūu igūrū nīkuonania atī Ngai nī mwīhokeku na nīahingagīria andū cīranīro ciake nao. * 12:3 Kīrīkanīro-inī ndamathia cionanagia thū cia Ngai na cia andū a Israeli.

na rūthanju rwa kīgera. Nake mwana ūcio akīhurio, agītwarwo igūrū gītī-inī kīa ūnene kīa Ngai.⁶ Mūndū-wanja ūcio akiūrīra werū-inī, handū harīa aathondekeirwo nī Ngai, harīa aarī amenyererwo handū ha ihinda rīa matukū 1,260.

⁷ Na rīrī, kūu igūrū gūkīgīa mbaara. Mikaeli[†] na araika ake makīrūa na ndamathia īyo, nayo ndamathia na araika ayo makīrūa nao. ⁸ No ndamathia ndīarī na hinya wa kūigana, nayo hamwe na araika ayo makīaga ūikaro kūu igūrū. ⁹ Nayo ndamathia īyo nene īkīnyugutwo thī, na nīyo nyoka īrīa ya tene, o īrīa ūtagwo mūcukani, na īgeetwo Shaitani, īrīa īhītithagia andū a thī yothe. Nayo īkīnyugutwo thī hamwe na araika ayo.

¹⁰ Ningī ngīcooka ngīigua mūgambo mūnene kūu igūrū, ūkiuga atīrī:

“Rīu ūhonokio nī mūkinyu, na ūhoti, na ūthamaki wa Ngai
witū,

o na wathanī wa Kristū wake.

Nīgūkorwo ūrīa ūcuukaga ariū na aarī a Ithe witū,
ūrīa ūmacuukaga mbere ya Ngai mūthenya na ūtukū,
nīaharūrkītio thī.

¹¹ Nao nīmamūtooririe
na ūndū wa thakame ya Gatūrūme,
o na nī ūndū wa kiugo kīa ūira wao;
na matiigana kwenda kūhonokia mīoyo yao,
o na maatuīka a gūkua.

¹² Nī ūndū ūcio, kenai inyuī igūrū,
o na inyuī arīa mūtūrīga kuo!

No kaī thī na irīa rīrīa inene irī na haaro-ī,
tondū mūcukani nīaikūrkīte kūrī inyuī!

Nake aiyūrītwo nī marūrū manene,

[†] 12:7 Mikaeli nīwe mūraika ūrīa mūnene ūrīa ūgitagīra andū a Isiraeli, na nīwe ūkaamahonokia mīnyamaro-inī ya mūthia.

tondū nñōñ atī ihinda rīake rīrīa rītigaire nñ inyinyi.”

¹³ Rīrīa ndamathia ïyo yoonire atī nñyanyugutwo thī, ikīambīrīria kūnyariira mündū-wa-nja ūcio waagūtē mwana wa kahī. ¹⁴ Nake mündū-wa-nja ūcio akīheo mathagu meerī ma nderi ūrīa nene nīgeetha ombūkē athīñ werū-inī handū harīa aathondekeirwo, harīa aarī amenyererwo kwa ihinda, na kwa mahinda na nuthu ya ihinda, harīa atangīakinyīrirwo nñ nyoka ïyo. ¹⁵ Nayo nyoka ïyo ikīhorora maañ kuuma kanua kayo o ta rūñi, nīgeetha ikinyīrie mündū-wa-nja ūcio, itūme atwarwo nñ kīguū kīu. ¹⁶ No thī nayo īgīteithīrīria mündū-wa-nja ūcio na ūndū wa gwathamia kanua kayo, nayo ikīmeria rūñi rūu rwahororetwo nñ ndamathia ïyo kuuma kanua kayo. ¹⁷ Hīndī ïyo ndamathia ïyo ikīrakarīra mündū-wa-nja ūcio mūño, nayo īgīthīñ kūrūna ciana iria ingī ciake, na nñō andū arīa maathīkagīra maathani ma Ngai, na makagwatīria ūira wa Jesū.

13

¹ Nayo ndamathia ïyo ikīrūgama hūgūrūrū-inī cia iria.

Nyamū kuuma Iria rīrīa Inene

Ningī ngīcooka ngīona nyamū ikiuma iria thīñi. Nyamū ïyo yarī na hīa ikūmi, na mītwe mūgwanja, na hīa-inī ciayo yarī na thūmbī ikūmi, na o mūtwe wayo warī na rītwa rīa kūruma Ngai. ² Nyamū ïyo ndonire yahaanaga ta ngarī, no magūrū mayo maatarīi ta ma nduba, nako kanua kayo kahaanaga ta ka mūrūñthi. Nayo ndamathia ïyo ikīhe nyamū ïyo hinya wayo na gītī kīayo kīa ūnene o na wathani mūnene. ³ Mūtwe ūmwe wa nyamū ïyo wonekaga ta waringītwo iringa rīa kīrāgo, no iringa rīu rīa kīrāgo nīrīahonete. Nayo thī yothe nīyagegete na ikīrūmīrīra nyamū ïyo. ⁴ Nao andū magīkīhooya ndamathia ïyo tondū nīyaheete nyamū ïyo ūhoti wayo, o na makīhooya nyamū

īyo, na makooragia atīrī, “Nūū ūtariī ta nyamū īno? Nūū ūngimūkīrīra, arūe nayo?”

⁵ Nayo nyamū īyo īkīheo kanua ga kwaria ciugo cia mwītīo na cia kūruma Ngai, na īkīheo ihinda rīa gwathana rīa mīeri mīrongo īna na īrī. ⁶ Nyamū īyo īgītumūra kanua īrume Ngai, na īcambie rītwa rīake, na gūikaro gīake, o na arīa matūūraga kū igūrū. ⁷ Nīyaheirwo hinya nīguo īrūe na arīa aamūre na īmatoorie. Na īkīheo wathani igūrū rīa mīhīrīga yothe, na andū a iruka ciothe, na thiomi ciothe, o na ndūrīrī ciothe. ⁸ Nao andū othe arīa matūūraga gūkū thī kuuma rīrīa thī yombirwo, arīa othe marītwa mao matarī maandīke ibuku-inī rīa muoyo rīa Gatūrūme karīa gaathīnjirwo, makīinamīrīra nyamū īyo mamīhooe.

⁹ Mūndū ūrīa ūrī na gūtū nīakīigue.

¹⁰ Mūndū o wothe angīkorwo nī wa gūtahwo, nīegūtahwo athīī.

Mūndū o wothe angīkorwo nī wa kūūragwo na rūhiū rwa njora-rī,

ndarī hīndī atakooragwo na rūhiū.

Ūguo nīkuonania atī andū arīa aamūre nīmabataire gūkirīrīria, na marī na wītikio.

Nyamū kuuma na Thī

¹¹ Ngīcooka ngīona nyamū īngī, īkiuma na thī. Nyamū īyo yarī na hīa igīrī ta cia gatūrūme, no yaaragia ta ndamathia. ¹² Nyamū īyo īgīthana na ūhoti wothe wa nyamū īrīa ya mbere ithenya rīayo, īgītūma thī na arīa othe matūūraga kuo mahoobage nyamū īyo ya mbere, o īyo yahonete iringa rīayo rīa kīūrago. ¹³ Nayo īkīringa ciama nene na morirū, o na īgītūma mwaki ūikūrūke uume igūrū ūūke thī andū makīonaga. ¹⁴ Tondū wa morirū macio nīyaheirwo hinya wa kūringa ciama ithenya

rīa nyamū ūyo ya mbere, īkīheenia andū arīa matūire thī. Ningī īgīatha andū mathondeke mūhianano nī ūndū wa gūtīā nyamū ūyo, yaguraritio na rūhiū rwa njora no yarī o muoyo. ¹⁵ Nīyaheirwo hinya wa kūhe mūhianano ūcio wa nyamū ūyo ya mbere mīhūmū, nīguo ūhote kwaria, na ūtūme arīa othe maaregete kūhooya mūhianano ūcio wa nyamū ūyo mooragwo. ¹⁶ Ningī nīyaathire andū othe na hinya, arīa anini na arīa anene, arīa itonga na arīa athīni, arīa meyathīte na arīa ngombo, o mūndū ekīrwo rūūri guoko gwake kwa ūrō kana thiithi-inī wake, ¹⁷ nīgeetha gūtikagīe mūndū ūngīendia kana agūre, atarī na rūūri rūu, na nīruo rīitwa rīa nyamū ūyo, kana namba ya rīitwa rīayo.

¹⁸ Ūndū ūyū nīubataire ūugī. Mūndū o wothe angīko-rwo arī na ūmenyo-rī, nīke ithabu rīa namba ya nyamū ūyo, nīgūkorwo nī namba ya mūndū. Nayo namba yake nī 666.

14

Gatūrūme na Andū 144,000

¹ Ngīcooka ngīrora, na niī ngīona Gatūrūme arūgamīte Kīrīma-inī gīa Zayuni, arī na andū 144,000 arīa maandīktwo rīitwa rīake na rīitwa rīa Ithe mothiū-inī mao. ² Ningī ngīigua mūgambo uumīte igūrū ūtarī ta mūhūyūko wa maaī maratherera na ningī ta mūrurumo wa ngwa. Mūgambo ūcio ndaiguire watariī ta wa aini a inanda cia mūgeeto makīna na inanda ciao. ³ Nao makīna rwīmbo rwerū marī mbere ya gītī kīa ūnene, na marī mbere ya ciūmbe iria inya irī muoyo, na athuuri. Gūtiarī mūndū ūngīahotire kwīruta rwīmbo rūu tīga o acio 144,000 arīa maakūrītwo kuuma thī. ⁴ Acio nī arīa mateethūkītie na andū-a-nja, nīgūkorwo nīmeigīte marī atheru. Nao maarūmagīrīra Gatūrūme o kūrīa

guothe aathiiaga. Nio maagūrirwo kuuma kūrī andū, na makīrutwo marī maciaro ma mbere kūrī Ngai o na kūrī Gatūrūme. ⁵ Matirī hīndī marī maheenania; o na matirī ūcuuke.

Araika Atatū

⁶ Ningī ngīona mūraika ūngī oombükīte rīera-inī, nake aarī na Ūhoro-ūrīa-Mwega wa tene na tene wa kūhunjīria andū arīa matūūraga thī, ūguo nī kuuga ndūrīrī ciathe, na mīhīrīga yothe, na thiomi ciathe, na andū othe.

⁷ Nake akiuga na mūgambo mūnene atīrī, “Mwītigīrei Ngai na mūmūgooce we, tondū ihinda rīake rīa gūtua ciira nīkinyu. Mūhooei ūrīa wombire igūrū, na thī, na iria rīrīa inene, na ithima cia maaī.”

⁸ Nake mūraika wa keerī akiuga atīrī, “Nīrīgūu! Itūūra rīrīa inene rīa Babuloni* nīrīgūu, rīrīa rīanyuithirie ndūrīrī ciathe ndibei ūrīa ya maūndū mooru ma ūtharia warīo.”

⁹ Ningī mūraika wa gatatū akīmarūmīrīra, nake akiānīrīra na mūgambo mūnene, akiuga atīrī, “Mūndū o wothe angīhooya nyamū ūyo na mūhiano wayo, na ekīrwo rūūri rwayo thiithi kana guoko-rī, ¹⁰ o nake nīakanyua ndibei ūyo ya marakara ma Ngai, ūrīa iitīrīirwo gīkombe-inī kīa mang’ūrī make ūtatakanītio na kīndū. Nake nīakan-yariirwo na mwaki wa ūbiriti mbere ya araika arīa atheru na mbere ya Gatūrūme. ¹¹ Nayō ndogo ya kīnyariirīko kīao ūgūtūūra yambataga nginya tene na tene. Gūtirī kīhurūko mūthenya kana ūtukū kūrī arīa mahoooyaga nyamū ūyo na mūhiano wayo, kana kūrī mūndū o wothe ūrīa wīkīrītuo rūūri rwa ūtīwa ūrīayō.” ¹² Haha nīhabataire ūkirīrīria harī

* 14:8 Itūūra ūrīa inene ūrīa “Babuloni” haha ūciiragīrio nī itūūra ūrīa Roma, na ūrīkarūgamīrīra ūhoro wa gūukīrīra Ngai na andū ake.

andū arĩa aamũre, o arĩa maathikagĩra Maathani ma Ngai, na magatũura marĩ ehokeku harĩ Jesù.

¹³ Nḡicooka nḡiuga mūgambo woima iḡurū ūkiuga atĩr̄i, “Andika atĩr̄i: Kūrathimwo-r̄i, nĩ andū arĩa akuū, arĩa makuûte marĩ thiin̄i wa Mwathani kuuma r̄iu.”

Nake Roho ekuuga atĩr̄i, “Iĩ, n̄iguo makihurûke mawîra mao maritû, n̄igukorwo ciiko ciao iria maneeka n̄ikamoima thuutha.”

Thĩ Kūgethwo

¹⁴ Ninḡi nḡirora, nḡiona hau mbere yakwa haari na itu r̄ierū, na itu r̄iu n̄iriaikar̄irwo n̄i mündū “wahaanaga ta mûrū wa mündū” arĩ na thûmbi ya thahabu mûtwe, na arĩ na r̄uhîu r̄uuḡi rwa kûgetha guoko-in̄i gwake. ¹⁵ Nake mûraika ūnḡi akiuma thiin̄i wa hekarū, aḡita mündū ūcio waikar̄ire itu na mûgambo mûnene, akîmwîra atĩr̄i, “Oya r̄uhîu r̄uu rwa kûgetha, ūgethe, tondū ihinda r̄ia kûgetha n̄iikinyu, n̄igukorwo magetha ma thiĩ n̄i makûr̄u.” ¹⁶ N̄i ūndū ūcio, mündū ūcio waikar̄ire itu akîhiûr̄iria r̄uhîu rwake thiĩ, nayo thiĩ ik̄igethwo.

¹⁷ Nake mûraika ūnḡi akiuma thiin̄i wa hekarū kuu iḡurū, o nake aar̄i na r̄uhîu r̄uuḡi rwa kûgetha. ¹⁸ Na mûraika ūnḡi, ūr̄ia wathaga mwaki, akiuma kîgongonain̄i, aḡita ūcio war̄i na r̄uhîu r̄uuḡi rwa kûgetha na mûgambo mûnene, akîmwîra atĩr̄i, “Oya r̄uhîu r̄uu rwaku r̄uuḡi rwa kûgetha, na ūcookanîr̄irie imanjîka cia thabibû kuuma harîi mûthabibû ūr̄ia wa thiĩ tondū thabibû ciayo n̄i nj̄iru.” ¹⁹ Nake mûraika ūcio akîhiûr̄iria r̄uhîu rwake thiĩ, aḡicookereria thabibû ciayo, na aḡicooka aḡiciikia kîhihîro-in̄i kîr̄ia kînene kîa mang’ûr̄i ma Ngai.† ²⁰ Nacio ik̄rangîr̄irio kîhihîro-in̄i kîr̄ia kîar̄i nja ya itûura inene, nayo thakame īgîtherera yumîte kîhihîro-in̄i, īgîkinya

† ^{14:19} Ihihîro thiin̄i wa Kîrîkanîro kîr̄ia Gîkûrû rîaragia ūhoro wa kûhingio kwa marakara ma Ngai.

handū ha itīna rīa mairū ta igana rīa mīrongo īnana,[‡]
na īkīambata o nginya īgīkinya mīkwa-inī īrīa yohaga
mbarathi tūnua.

15

Araika Mūgwanja Me na Mīthiro Mūgwanja

¹ Ngīcooka ngīona ūrirū ūngī mūnene na wa kūgegania
kūu igūrū: ndonire araika mūgwanja makuuīte mīthiro
mūgwanja ya mūthia. Mīthiro īyo nīyo yarī ya kūrīkīrīria
mang'ūrī ma Ngai. ² Ngīcooka ngīona kīndū kīahaanaga ta
iria rīa gīcicio gītukanītio na mwaki, na ngīcooka ngīona
arīa maatooretie nyamū īrīa na mūhiano wayo, na namba
ya rīitwa rīrayo, marūgamīte rūtere-inī rwa iria rīu. Nao
maanyiitīte inanda cia mūgeeto iria maaheetwo nī Ngai,

³ nao maainaga rwīmbo rwa Musa ūrīa ndungata ya Ngai,*
na rwīmbo rwa Gatūrūme, makoiga atīrī:

“Maūndū maku marīa wīkīte nī manene na ma kūgegania,
Wee Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

Njīra ciaku nī cia kīhootho na nī cia ma,
Wee Mūthamaki wa mīndī na mīndī.

⁴ Nūū ūtangīgwītigīra,
na agoocithie rīitwa rīaku, wee Mwathani?

Nīgūkorwo Wee wiki nīwe Mūtheru.

Ndūrīrī ciothe nīgooka ihooe irī mbere yaku,
nīgūkorwo cīkō ciaku cia ūthingu nīiguūrītio.”

⁵ Thuutha wa maūndū macio nīndarorire, na ngīona
hekarū kūu igūrū, īrīa arī hema nyamūre ya ūira, nayo
ikīhingūrwo. ⁶ Nao araika mūgwanja arīa maarī na
mīthiro īrīa mūgwanja makiuma kūu thīinī wa hekarū īyo.
Nao meehumbīte nguo cia gatani īrīa theru yahenagia,

[‡] 14:20 nī ta kilomita magana matatū. * 15:3 Rwīmbo rwa Musa
rwainagwo mūthenya wa Thabatū hwaī-inī thīinī wa thunagogi gūkūngūra
gūkūrwo kwa andū a Isiraeli kuuma būrūri wa Misiri.

na makeyoha mīcibi ya thahabu ithūri-inī ciao. ⁷ Hīndī īyo kīumbē kīmwe gīa ciūmbē iria inya irī muoyo-rī, gīkīnengera araika acio mūgwanja mbakūri mūgwanja cia thahabu, ciyūrītio mang'ūrī ma Ngai ūrīa ūtūrīraga muoyo tene na tene. ⁸ Nayō hekarū īkīyūra ndogo yumīte riiri-inī wa Ngai na thiinī wa hinya wake, na gūtirī mūndū ūngīahotire gūtoonya hekarū īyo nginya mīthiro īyo mūgwanja ya araika acio mūgwanja īrīkīrīre.

16

Mbakūri Mūgwanja cia Mang'ūrī ma Ngai

¹ Ningī ngīigua mūgambo mūnene ūkiuma thiinī wa hekarū, naguo ūkīrra araika acio mūgwanja atīrī, “Thīiī, mūkonorerie thī mbakūri icio mūgwanja cia mang'ūrī ma Ngai.”

² Nake mūraika wa mbere agīthīī akīonoreria mbakūri yake thī, nacio ironda njūru mūno irī ruo ikīgīa andū arīa maarī na rūrīri rwa nyamū īyo, na arīa maahooyaga mūhiano wayo.

³ Nake mūraika wa keerī akīonoreria mbakūri yake iria-inī rīrīia inene, nario iria rīu rīkīgarūrūka rīgītuīka ta thakame ya mūndū mūkuū, nakīo kīndū o gīothe kīarī muoyo iria-inī rīu gīgīkua.

⁴ Ningī mūraika wa gatatū akīonoreria mbakūri yake njūū-inī na ithima-inī cia maaī, nacio igītuīka thakame.

⁵ Ngīcooka ngīigua mūraika ūrīa wathaga maaī akiuga atīrī:

“Wee ūrī na kīhooto ūgītua matūro maya,

Wee ūrīa ūrī ho, na nowe warī ho, o Wee Mūtheru,
tondū wa gūtua ciira ūguo;

⁶ nīgūkorwo nīmaitīte thakame ya andū aku aamūre, na
ya anabii,

nawe nīūmaheete thakame manyue ta ūrīa magīrīrwo.”

⁷ Na ngīigua kīgongona gīacookia atīrī:

“lī nīguo, Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe,
matuīro maku nī ma ma, na nī ma kīhooto.”

⁸ Nake mūraika wa kana akīonoreria mbakūri yake riūa-inī, narīo riūa rīkīheo hinya wa gūcina andū na mwaki. ⁹ Andū magīcinwo nī ūrugarī ūcio mūnene, nao magakīrumaga rīītwa rīa Ngai ūcio warī na hinya wa gwatha mīthiro īyo, no matiigana kwīririra mamūgooce.

¹⁰ Mūraika wa gatano akīonoreria mbakūri yake gītī-inī kīa ūnene kīa nyamū ūrīa, naguo ūthamaki wayo ūkīiyūra nduma. Nao andū makīrūma nīmī nī ūndū wa ruo, ¹¹ na makīrūma Ngai wa igūrū nī ūndū wa ruo rūrīa maiguaga na nī ūndū wa ironda iria maarī nacio, no matiigana kwīririra nī ūndū wa maūndū marīa meekīte.

¹² Nake mūraika wa gatandatū akīonoreria mbakūri yake rūūi-inī rūrīa rūnene rwa Farati, namo maaī maruo makīhwā nīguo athamaki a kuuma mwena wa Irathīro mathondekerwo njīra. ¹³ Ngīooka ngīona maroho matatū mooru maahaanaga ta ciūra;* namo moimire kanua ka ndamathia, na makiuma kanua ka nyamū ūrīa, na kanua-inī ka mūnabii ūrīa wa maheeni. ¹⁴ Namo nīmo maarī maroho ma ndaimono marīa maringaga ciama, namo mathiiaga kūrī athamaki a thī yothe, nīguo mama-cookanīrīrie nī ūndū wa mbaara ūrīa ūkaarūo mūthenya ūcio mūnene wa Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

¹⁵ “Na rīrī, ngūūka o ta mūici! Kūrathimwo-rī, nī mūndū ūrīa ūikaraga eiguīte na agaikara ahaarīirie nguo ciake, nīgeetha ndakanae gūthīi njaga, nakeaconorithio.”

* 16:13 Alawii 11:10 rīandikītwo ciūra irī mūtaratara-inī wa nyamū iria irī thaahu; ciugo ici cionanagia maheeni marīa makaahunjio matukū ma marīgīrīrio kūhīngīca andū nīguo meetikīre na marūmīrīre wīki naaī na ūremi.

¹⁶ Namo maroho macio magīcookanīrīria athamaki handū harīa hetagwo na Kīhibirania, Arimedoni.

¹⁷ Nake mūraika wa mūgwanja akīonoreria mbakūri yake rīera-inī, na rīrī, hekarū thīinī gūkiuma mūgambo mūnene uumīte gītī-inī kīa ūnene, ūkiuga atīrī, “Ūhoro ūcio nīwarīka!” ¹⁸ Gūgīcooka gūkīgīa henī, na marurumī, na ngwa o na gīthingithia kīnene. Gūtirī kwagīa gīthiingithia kīngī kīnene ta kīu kuuma rīrīa thī kwagīre andū, nī ūrīa gīthiingithia kīu kīarī kīnene mūno. ¹⁹ Narīo itūūra rīrīa inene rīgīatūkana njatū ithatū, namo matūūra ma ndūrīrī makīmomoka. Nake Ngai akīririkana Babuloni itūūra rīrīa inene, na akīrīhe gīkombe kīaiyūrītio ndibei ya ūrūrū wa mang’ūrī make. ²⁰ Nacio icigīrīra ikiūra ciotħe, nacio irīma ikīaga gūcooka kuoneka. ²¹ Namo mahiga manene ma mbura ya mbembe, ma ūritū wa ta kilo mīrongo ītano o ihiga, makīgwīra andū. Nao makīruma Ngai nī ūndū wa mūthiro ūcio wa mahiga ma mbura ya mbembe, tondū mūthiro ūcio warī wa kūmakania mūno.

17

Mūndū-wa-nja Igūrū rīa Nyamū

¹ Nake mūraika ūmwe wa araika acio mūgwanja, maarī na mbakūri mūgwanja agīūka, akīnjīira atīrī, “Ūka, nguonie iherithia rīa mūmaraya ūrīa mūnene, ūrīa ūkarīte igūrū rīa maaī maingī. ² Na nīwe athamaki a thī maatharirie nake, na andū arīa matūūraga thī makarīio nī ndibei ya ūtharia wake.”

³ Ningī mūraika ūcio akīnjoya ndī thīinī wa Roho, akīndwara werū-inī. Ndī kūu werū-inī ngīona mūndū-wa-nja aikarīire nyamū yarī ndune ta gakarakū, na yaiyūrītwo nī marītwa ma kūruma Ngai mwīrī wayo,

na yarī na ciongo mūgwanja na hīa ikūmi. ⁴ Mūndū-wa-nja ūcio ehumbīte nguo cia rangi wa ndathī na mūtune, na akegemia na thahabu, na tūhiga twa goro, o na ruru. Guoko-inī gwake nīanyiitīte gīkombe gīa thahabu kīyūrītīo maūndū marī magigi, na cīko cia ūtharia wake.

⁵ Thiithi-inī wake aandikwo rītwa atīrī:

KĪRIGA
BABULONI ŪRĪA MŪNENE,
NYINA WA MARAYA,
NA WA MAŪNDŪ MOTHE MARĪA MARĪ MAGIGI
MA THĪ.

⁶ Nīndonire atī mūndū-wa-nja ūcio aarī mūrīiu, akariīo nī thakame ya andū arīa aamūre, o na thakame ya andū arīa maarī aira a Jesū.

Na rīrīa ndamuonire, ngīgega mūno. ⁷ Nake mūraika ūcio akīnjūūria atīrī: “Wagegio nī kī? Nīngūgūtaarīria hito ya mūndū-wa-nja ūcio na ya nyamū īyo ahaicīte, īyo īrī na ciongo mūgwanja na hīa ikūmi. ⁸ Nyamū īyo wonire yarī ho, na rīu ndīrī ho, na īrī hakuhī kuuma Irima-rīrīa-Rītarī-Gīturi īthī ikaanangwo. Nao andū arīa matūrīraga thī, arīa marītwa mao mataandikītwa ibuku-inī rīa muoyo kuuma rīrīa thī yombirwo nīmakagega mona nyamū īyo, tondū hīndī ūmwe yarī ho, na rīu ndīrī ho, no nīrīuka.

⁹ “Ūndū ūyū ūkwenda gwīciirio na ūūgī. Ciongo icio mūgwanja nī irīma mūgwanja iria ciikarīirwo nī mūndū-wa-nja ūcio. ¹⁰ Ningī nī athamaki mūgwanja. Atano nīmeherete, ūmwe arī ho, na ūrīa ūngī ndarī arooka; no ooka-rī, no nginya aikare o kahinda kanini. ¹¹ Nyamū ūrīa yarī kuo, na rīu ndīrī ho, nīyo mūthamaki wa kanana. We nī ūmwe wa acio mūgwanja, na rīu erekeire kwanangwo.

¹² “Hīa icio ikūmi wonire nī athamaki ikūmi arīa mataahetwo ūthamaki, no nīmakaheo wathani ta athamaki maathane ithaa rīmwe hamwe na nyamū īyo. ¹³ Marī na muoroto ūmwe, na nīmakaheana ūhoti na wathani wao kūrī nyamū īyo. ¹⁴ Nao nīmakarūa na Gatūrūme, no Gatūrūme nīakamatooria tondū nīwe Mwathani wa aathani, na Mūthamaki wa athamaki, na andū arīa agaakorwo hamwe nao nī arūmīrīri ake arīa metītwo, na magathuurwo, na nī ehokeku.”

¹⁵ Ningī mūraika ūcio akīnjīra atīrī, “Maaī macio wonire hau mūmaraya ūcio aikarīte nī iruka cia andū, na irīndī, na ndūrīrī, na thiomi. ¹⁶ Nayō nyamū īyo wonire, na hīa icio ikūmi nīgūthūūra īgaathūūra mūmaraya ūcio. Nacio nīikamwananga na īmūtige arī njaga; nīkaarīa nyama ciake, na imūcine na mwaki. ¹⁷ Nīgūkorwo Ngai mēkīrīte ngoro-inī ciao rīciiria rīa kūhingia muoroto wake na ūndū wa kūiguanīra mahe nyamū īyo hinya wao wa gwathana, nginya ciugo cia Ngai ihinge. ¹⁸ Mūndū-wanja ūcio wonire nīwe itūūra rīrīa inene rīrīa rīathaga athamaki a thī.”

18

Kūgūa kwa Babuloni

¹ Thuutha wa maūndū macio nīndonire mūraika ūngī agīkūrūka oimīte igūrū arī na ūhoti mūnene mūno, nayo thī ikīarīrīwo nī ūkengi wake. ² Nake akīanīrīra na mūgambo mūnene, akiuga atīrī:

“Nīrīgūu! Babuloni itūūra rīrīa inene-rī, nīrīgwīte!

Nīrītuūkīte gīkarō kīa ndaimono,
na rīgatuūka gītūūro gīa gūthaakīrīwo nī ngoma o yothe
thūku,
rīgatuūka gītūūro kīa nyoni ciothe iria irī thaahu na
thūure.

³ Nīgūkorwo ndūrīrīrī ciothe nīnyuīte

- ndibei ūrīya ya maūndū mooru ya ūtharia wake.
 Nao athamaki a thī nīmatharirie nake,
 nao onjorithia a thī magītongio nī mūtūūrīre wake
 wa mīago mīkīru.”
- ⁴ Ningī ngīigua mūgambo ūngī uumīte igūrū ūkiuga atīrī:
 “Inyuū andū akwa, umai kūrī we,
 nīgeetha mūtikagwatanīre na mehia make,
 na nīguo mūtikae kwamūkīra mīthiro yake;
- ⁵ nīgūkorwo mehia make nīmeiganīriire magakinya o
 igūrū,
 nake Ngai nīaririkanīte mawaganu make.
- ⁶ Mūheeī o ta ūrīya araheanaga;
 mūrīhei maita meerī ma ūrīya ekīte.
 Gīkombe kīrīya aramūringagīria-rī, mūringīriei kīo
 maita meerī.
- ⁷ Mūnyamarieī, na mūmūhe kīeha
 kīīganaine na mwīgaatho na mwīlkīrīro wake.
 Ngoro-inī yake erahaga, akoiga atīrī,
 ‘Nīi njikaraga ta mūthamaki-mūndū-wa-nja;
 ndirī mūtumia wa ndigwa, na ndirī hīndī ngaac-
 cakaya.’
- ⁸ Nī ūndū ūcio, mīthiro yake nīikamūkinyīrīra mūthenya
 o ro ūmwe:
 nayo nī gīkuū, na macakaya, o na ng’aragu.
 Agaacinwo na mwaki,
 nīgūkorwo Mwathani Ngai ūrīya ūmūtuūrīre ciira arī
 hinya.
- ⁹ “Rīrīya athamaki a thī arīya maatharagia nake na
 makagwatanīra nake mīago-inī yake makoona ndogo
 yake akihīa-rī, nīmakamūrīrīra na mamūcakaīre. ¹⁰ Nao
 makaarūgama haraaya nī ūndū wa gwītīgīra kīnyariirīko
 gīake, nao marīre, makiugaga atīrī:
 “Iīya-ī! Iīya-ī, wee itūūra inene,

wee Babuloni, itūūra rīa hinya!
Ituīro rīaku rīrī gūkinya ithaa-inī o rīmwē!

¹¹ “Onjoria a thī nīmakamūrīrīra na mamūcakaīre, tondū gūtirī mūndū ūgaacooka kūgūra indo ciao rīngī:
¹² indo cia thahabu, na betha, na mahiga ma goro, na ruru; ningī mataama ma gatani īria njega, na marīa ma rangi wa ndathi, na marīa ma hariri, na mataama marīa matune ta gakarakū; ningī mīthembā yothe ya mītī īria mīnungi wega, na indo cia mīthembā yothe iria ithondeketwo na mīguongo, na mbaū cia goro, na gīcango, na kīgera, na mahiga mathaka ma nyaigī; ¹³ ningī mīrigo ya ndarathini na iriki, na ya ūbumba, na maguta marīa manungi wega, na ūbani, na ya ndibei na maguta ma ndamaiyū, na ya mūtu ūrīa mūhinyu mūno, o na ngano; ningī ng’ombe na ng’ondū; o na mbarathi na makaari; nginya ngombo o na mīoyo ya andū o nayo.

¹⁴ “Nao nīmakoiga atīrī, ‘Itunda rīrīa weriragīria nīrīk-wehereire. Ūtonga waku wothe o na ūkengi waku nīthirīte, na gūtirī hīndī ūgaacooka kuoneka o na rī.’
¹⁵ Onjoria arīa meendagia indo icio na magītonga kūuma kūrī we-rī, makaarūgama o haraaya nī ūndū wa gwītigīra kīnyariirīko gīake. Nīmakarīra, na macakae,
¹⁶ na maanīrīre, moige atīrī:

“‘Iiya-ī! ūya-ī! Wee itūūra inene,
wee wīhumbīte nguo cia taama wa gatani īria njega,
na cia rangi wa ndathi, na cia rangi mūtune ta gakarakū,
na ūkegemia na thahabu, na tūhiga twa goro, o na ruru!

¹⁷ Ūtonga ūcio mūnene ūguo nīwanangwo ithaa-inī o rīmwē!”

“Anene othe a marikabu cia iria-inī, na arīa othe mathi-
iaga na marikabu, atwarithia a marikabu, na arīa othe

marutaga wīra kūu iria-inī rīrīa inene, makaarūgama o haraaya. ¹⁸ Rīrīa makoona ndogo ya itūura rīu rīkīhīa-rī, nīmakanīrīra moige atīrī, ‘Kūrī kwagīa itūura rīngī inene ta itūura rīrīf?’ ¹⁹ Nao nīmakehurīria rūkūngū mītwe o makīrīraga na magīcakayaga, na makae, makiugaga atīrī:
“‘īya-ī! īya-ī, Wee itūura inene,

kūrīa arīa otē eñe marikabu cia iria-inī inene maatongeire nī ūndū wa ūtonga warīo!

Nīrīanangwo ithaa-inī o rīmwe!

²⁰ Rīkenerere, wee igūrū!

Kenai inyuī andū arīa aamūre, na inyuī atūmwo, o na inyuī anabii!

Ngai nīarītuūrīire ciira nī ūndū wa ūrīa rīamwīkire.’”

²¹ Ningī mūraika ūrī hinya akīoya ihiga rīaiganaga ta ihiga inene rīa gīthīi, akīrīkia thīinī wa irīa rīrīa inene, akiuga atīrī:

“Ūguo nīguo itūura rīu inene rīa Babuloni
rīgaatengemanio thī na hinya,
narīo rīage gūcooka kuoneka o na rī.

²² Nacio nyīmbo cia ahūrī inanda cia mūgeeto na aini,
na ahuhī a mītūrirū, na ahuhī a coro,
matigacooka kūiguuo thīinī waku o na rī.

Gūtirī mūruti wa wīra wa mūthembā o wothe
ūgacooka kuoneka thīinī waku o na rī.

Mūgambo wa ihiga rīa gīthīi
ndūrī hīndī ūgaacooka kūiguuo thīinī waku.

²³ Gūtirī hīndī ūtheri wa tawa
ūgacooka kwara thīinī waku o na rī.

O naguo mūgambo wa mūhikania na wa mūhiki
ndūrī hīndī ūgaacooka kūiguuo thīinī waku o na rī.

Onjoria aku nīo maarī andū marī igweta gūkū thī.

Nacio ndūrīrī ciothe ciahītithirio nī ūragūri waku.

²⁴ Thīinī wake nīkuo gwakorirwo thakame ya anabii, na ya
andū arīa aamūre,
o na ya arīa othe manooramīrwo gūkū thī.”

19

Haleluya!

¹ Thuutha wa maündū macio ngīigua kīndū kīagambaga
ta mūrurumo wa kīrīndī kīnene kīa andū makīanīrīra kūu
igūrū, makoiga atīrī:

“Haleluya!

Ūhonokio, na riiri, na hinya nī cia Ngai witū,

² nīgūkorwo matuīro make ma ciira nī ma ma, na nī
ma kīhoto.

Tondū nīatūrīre mūmaraya ūcio mūnene ciira,
ūcio wathūkirie thī na ūtharia wake.

Na nīamūrlīhtie thakame ya ndungata ciake.”

³ Na makīanīrīra o rīngī, makiuga atīrī:

“Haleluya!

Ndogo yake īgūtūūra yambataga nginya tene na tene.”

⁴ Nao athuuri arīa mīrongo iīrī na ana, na ciūmbe iria
inya irī muoyo, makīgūithia thī makīhooya Ngai, ūrīa
waikāriire gītī kīa ūnene. Nao makīanīrīra atīrī:

“Ameni, Haleluya!”

⁵ Ningī mūgambo ūkiuma gītī-inī kīu kīa ūnene, ūkiuga
atīrī:

“Goocai Ngai witū,

inyū ūndungata ciake inyuothē,
o inyuū mūmwītigīrīte,

arīa arini na arīa anene!”

⁶ Ngīcooka ngīigua mūgambo warī ta wa kīrīndī kīnene
mūno, wahaanaga ta mūrurumo wa maaī megūtherera na
ta mūrurumo mūnene wa ngwa, naguo ūkīanīrīra, ūkiuga
atīrī:

“Haleluya!

Nīgūkorwo Mwathani Ngai witū,
o we Mwene-Hinya-Wothe, nīarathamaka.

⁷ Nitūkenei, na tūcanjamūke,
na tūmūgooce!

Nīgūkorwo ūhiki wa Gatūrūme nīmūkinyu,
nake mūhiki wake nīhaarīrie.

⁸ Nake mūhiki ūcio akīheo nguo cia taama ya gatani ūria
njega,
ī gūkenga na theru, nīguo ehumbē.”

(Taama wa gatani ūria njega nīguo ciiko cia ūthingu cia
andū arīa aamūre.)

⁹ Ningī mūraika ūcio akīnjīra atīrī, “Andīka atīrī:
Kūrathimwo-rī, nī arīa metītwo iruga-inī rīa ūhiki wa
Gatūrūme!” Agīcooka akiuga atīrī, “Icio nī ciugo cia ma
cia Ngai.”

¹⁰ Rīrīa ndaiguire ūguo, ngīwa magūrū-inī make
ndīmūhooe. No akīnjīra atīrī, “Tiga gwīka ūguo! O na
nīi ndī ndungata hamwe nawe, na hamwe na ariū na aarī
a thoguo, arīa magwatīrie ūira wa Jesū. Hooya Ngai arī
we! Nīgūkorwo ūira wa Jesū nīguo roho wa ūrathi.”

Mündū Ūhaicīte Mbarathi Njerū

¹¹ Ningī nīndonire igūrū rīhingūkīte na hau mbere
yakwa haarī na mbarathi njerū, nake ūria wamīhaicīte
etagwo Mwīhokeku na Wa-ma. Nake atuuaga ciira, na
akarūa mbaara arūmītie kīhootho. ¹² Namo maitho make
mahaana ta mwaki ūgwakana, na arī na thūmbī nyingī
mūtwe. Nīandīkītwo rītwa, rītarī mündū ūngī ūrīūū tiga
we wiki. ¹³ Ehumbīte nguo ūrindītwo thakame-inī, narīo
rītwa rīake etagwo Kiugo-kīa-Ngai. ¹⁴ Nacio mbūtū cia ita
cia igūrū ciāuumūtē thuutha, ihaicīte mbarathi njerū na
ikehumba nguo cia taama wa gatani ūria njega, njerū cua
na theru. ¹⁵ Ningī kanua-inī gake koimīte rūhiū rwa njora

rūūgī rwa kūūraga ndūrīrī naruo. Nake agaaciathaga na rūthanju rwa kīgera na arangīrīrie ihihīro rīa ndibei rīa mang'ūrī marūrū ma Ngai Mwene-Hinya-Wothe. ¹⁶ Nguoinī yake na kīero-inī gīake nīandikītwo rīītwa rīīrī:

“MŪTHAMAKI WA ATHAMAKI, NA MWATHANI WA AATHANI.”

¹⁷ Ngīcooka ngīona mūraika ūmwe arūgamīte thīinī wa riūa, nake akīanīrīra na mūgambo mūnene, agīta nyoni iria ciarerete rīera-inī, agīciīra atīrī, “Ūkai, mūngane hamwe iruga-inī rīrīa inene rīa Ngai, ¹⁸ nīgeetha mūrīe nyama cia mīrī ya athamaki, na ya anene a mbaara, na ya andū arīa marī hinya, o na nyama cia mbarathi na cia ahaici a cio, na nyama cia mīrī ya andū othe arīa eyathi na arīa ngombo, o na arīa anini na arīa anene.”

¹⁹ Ningī ngīona nyamū ūrīa, na athamaki a thī, na mbūtū ciao cia ita mecockanīrīirie hamwe nīgeetha marūe na ūcio wahaicīte mbarathi na mbūtū yake ya ita. ²⁰ No rīrī, nyamū īyo ikīnyiitwo, o hamwe na mūnabii ūrīa wa maheeni ūrīa waringaga ciama ithenya rīayo. Na ūndū wa ciama icio nīahītīthītie andū arīa mekīrītwo rūūri rwa nyamū īyo na makahooya mūhianano wayo. Nao eerī magīkio icua-inī rīa mwaki wa ūbiriti ūgwakana. ²¹ Arīa maatigaire makīrīragwo na rūhiū rwa njora ruoimīte kanua ka ūcio wahaicīte mbarathi, nacio nyoni ciithe ikīlhūnīrīria nyama cia mīrī yao.

20

Mīaka Ngiri ūmwe

¹ Ningī ngīona mūraika agīkūrūka oimīte igūrū, arī na kīhingūro kīa Irima-rīrīa-Rītarī-Gīturi, na anyiitīte mūnyororo mūnene guoko-inī gwake. ² Nake akīnyiita

ndamathia ūrīa, na nīyo nyoka ūrīa ya tene, na noyo mūcukani kana Shaitani, akīmīoha mīaka ngiri ūmwe. ³ Akīmīikia Irima rīu-Rītarī-Gīturi, akīmīhingirīria kuo, na akīrīcinrīra mūhūri, nīguo amīgirīrīrie ndikanacooke kūheenia andū a ndūrīrī ūngī nginya mīaka ūyo ngiri ūmwe ūthire. Thuutha wa ūguo nīkarekererio ihinda inini.

⁴ Ngīcooka ngīona itī cia ūnene iria ciaikarīirwo nī arīa maaheetwo hinya wa gūtuūra andū ciira. Na ngīona mīoyo ya andū arīa manatinio mītwe nī ūndū wa ūira wa Jesū o na nī ūndū wa kiugo kīa Ngai. Acio matiahooete nyamū ūrīa o na kana mūhiano wayo, na matiekīrītwo ūrūri rwayo ithiithi-inī ciao kana moko-inī mao. Nao magī-cooka muoyo na magīathana hamwe na Kristū mīaka ngiri ūmwe. ⁵ (Andū arīa angī othe maakuīte matiigana gūcooka muoyo, nginya ūrīa mīaka ūyo ngiri ūmwe yathirire.) Kūu nīkuo kūriūka kūriā kwa mbere. ⁶ Kūrathimwo na gūthera nī arīa magwatanīire na kūriūka kūu kwa mbere. Gīkuū gīa keerī gītirī na hinya igūrū ūrāo, no magaatuīka athīnjīri-Ngai o na Kristū, na magaathamaka hamwe nake mīaka ngiri ūmwe.

Shaitani Gūtuūrwo Ciira

⁷ Rīrīa mīaka ūyo ngiri ūgaathira, Shaitani nīkuohorwo akoohorwo oime njeera ūyo yake, ⁸ nake nīagathiī kūheenia ndūrīrī ituri-inī iria inya cia thī, nīcio Gogu na Magogu, nīguo acicookanīrīrie hamwe nī ūndū wa mbaara. Mūigana wao nī ta mūthanga wa hūgūrūrū cia iria ūrīa inene. ⁹ Nao magītuīkanīria wariī wa thī, makīrigiicīria kambī ya andū a Ngai, o na itūūra ūrū inene endete. No mwaki nīwoimire igūrū, ūkīmaniina. ¹⁰ Nake mūcukani, ūrīa wamaheenirie, agīikio iria ūrā mwaki wa ūbiriti, o kūriā nyamū ūrīa na mūnabii ūrīa wa maheeni maikītio. Nao magaatūūra manyariiragwo mūthenya na ūtukū tene na tene.

Arīa Akuū Gūtuūrwo Ciira

¹¹ Ningī ngīona gītī kīnene mūno kīa ūnene kīa rangi mwerū, na ngīona ūrīa wagīikariire. Nayo thī na igūrū ikīura, ikīehera ūthiū-inī wake, ikīaga handū ingīkara. ¹² Na ningī ngīona arīa akuū, anene na arīa anini, marūgamīte mbere ya gītī kīu kīa ūnene, namo mabuku makīhingūrwo. Narīo ibuku rīngī rīkīhingūrwo, na nīrīo ibuku rīa muoyo. Nao andū arīa akuū magītuūrwo ciira kūringana na cīiko iria meekīte, o ta ūrīa kwaandikītwo mabuku-inī macio. ¹³ Narīo iria rīrīa inene rīkīruta arīa akuū maarī thīinī warīo, nakīo gīkuū na Kwa-ngoma ikīruta arīa maarī thīinī wacio, na o mūndū agītuūrwo kūringana na cīiko iria eekīte. ¹⁴ Thuutha ūcio gīkuū na Kwa-ngoma igīkio iria-inī rīa mwaki. Icua rīu rīa mwaki nīrīo gīkuū gīa keerī. ¹⁵ Na rīrī, mūndū o wothe akorwo rītwa rīake rītionekire rīandikītwo ibuku-inī rīa muoyerī, agīkio iria-inī rīu rīa mwaki.

21

Jerusalemu ūrīa Njerū

¹ Ngīcooka ngīona igūrū rīerū na thī njerū, tondū igūrū rīrīa ūrīa mbere na thī ūrīa ya mbere nīcieherete igathira, narīo iria rīrīa inene rītiarī ho. ² Ngīona Itūūra rīrīa Itheru, Jerusalemu ūrīa njerū, rīgīkūrūka riumīte igūrū kwa Ngai, rīhaarīrio ta mūhiki agemeirio mūthuuriwe. ³ Ningī ngīigua mūgambo mūnene uumīte gītī-inī-kīa-ūnene, ūkiuga atīrī, “Rīu gīikaro kīa Ngai kīrī hamwe na andū, nake nīegūtūūrania nao. Megūtuūka andū ake, nake Ngai we Mwene arīkoragwo hamwe nao, na atūīke Ngai wao. ⁴ Nake nīakamagiria maithori mothe mathire maitho-inī mao. Gūtirī hīndī ūngī gūgaakorwo na gīkuū, o na kana gūcakaya, kana kīrīro, kana ruo, nīgūkorwo maūndū marīa ma mbere nīmeherete magathira.”

⁵ Nake ūrīa waikarīire gītī-kīa-ūnene akiuga atīrī, “Nī kwerūhia ndirerūhia maūndū mothe!” Agīcooka akiuga atīrī, “Andika ündū ūyū, nīgūkorwo ciugo ici nī cia kwīhokwo, na nī cia ma.”

⁶ Agīcooka akīnjīra atīrī: “Maūndū nīmahingu. Niī nī niī Alifa o na Omega, Kīambīrīria o na Kīrkīro. Ūrīa mūnyootu nīngamūhe maaī anyue kuuma gīthima kīa maaī ma muoyo, anyue o ūguo tūhū atekūgūra. ⁷ Mūndū ūrīa ūgūtoorania nīwe ūkaagaya maūndū macio mothe, na niī nīngatuīka Ngai wake, nake atuīke mūrū wakwa. ⁸ No andū arīa iguoya, na arīa matetīkītie, na arīa imaramari, na arīa oragani, na ahūūri maraya, na arogi, na ahooi mīhianano, na aheenania-rī, othe ūtūuro wao no iria-inī rīa mwaki wa ūbiriti. Gīkī nīkīo gīkuū gīa keerī.”

⁹ Ūmwe wa araika acio mūgwanja arīa maarī na mbakūri mūgwanja iria ciaiyūrīte mīthiro īrīa mūgwanja ya kūrigīrīria agīuka, akīnjīra atīrī, “Ūka, nīngūkuonia mūhiki, na nīwe mūtumia wa Gatūrūme.” ¹⁰ Nake akīnguua ndī thīinī wa Roho, akīndwara kīrīma-inī kīarī kīnene kīraaya na igūrū, akīnyonia Jerusalemu, Itūūra rīu inene Itheru rīgūkūrūka riumīte igūrū kwa Ngai. ¹¹ Itūūra rīu rīarī na riiri wa Ngai, naguo ūkengi warīo wahaanaga ta wa kahiga ka goro mūno, o ta kahiga karīa getagwo njathibi, gakengu o ta gīcicio. ¹² Narīo rīarī na rūthingo rūnene, rūraihi na igūrū, rwarī na ihingo ikūmi na igīrī, na araika ikūmi na eerī ihingo-inī icio. Nacio ihingo icio nīciandīkītwo marīītwā ma mīhīrīga īrīa ikūmi na ūrī ya ciana cia Israeli. ¹³ Mwena wa irathīro warī na ihingo ithatū, na mwena wa gathigathini ihingo ithatū, na mwena wa gūthini ihingo ithatū, na mwena wa ithūiro ihingo ithatū. ¹⁴ Naruo rūthingo rwa itūūra rīu inene rwarī na mīthingi ikūmi na ūrī, na igūrū rīayo ūkaandīkwo marīītwā ma atūmwō arīa ikūmi na eerī a Gatūrūme.

¹⁵ Nake mūraika ūcio wanjarīirie aarī na rūthanju rwa thahabu rwa gūthima itūura rīu inene, o na ihingo ciarīo, na thingo ciarīo. ¹⁶ Narīo itūura rīu inene rīakītwo riiganaine mīena yothe, ūraihi warīo ūkaiganana na warīi warīo.* Nīathimire itūura rīu inene na rūthanju rūu, na akīona atī rīarī na ūraihi wa kilomita ta 2,200, ūkaiganana na warīi warīo, na kwambata na igūrū kwarīo. ¹⁷ Ningī agīthima rūthingo rwarīo, na ūtungu waruo ūgīkorwo warī mīkono igana rīmwe na mīrongo īna na īna, rūthimītwo na gīthimi kīa mūndū, na no kīo mūraika aahūthagīra. ¹⁸ Rūthingo rūu rwakītwo na njathibi, narīo itūura rīu inene rīakītwo na thahabu ūrīa therie, īgathera o ta gīcicio. ¹⁹ Nayo mīthingi ūyo ya thingo cia itūura rīu inene yagemetio na mīthembā yothe ya mahiga ma goro. Mūthingi wa mbere warī wa njathibi, na wa keerī warī wa yakuti ūrīa ya bururu, na wa gatatū warī wa yacimu, na wa kana warī wa thumarati, ²⁰ na wa gatano warī wa onigithi, na wa gatandatū warī wa wakiki ūrīa mūtune, na wa mūgwanja warī wa yakuti ūrīa ūhaana thahabu, na wa kanana warī wa thabaricandi, na wa kenda warī wa yakuti ūrīa ūhaana ngoikoni, na wa ikūmi warī wa wakiki ūrīa ūhaana nyeki nduru, na wa ikūmi na īmwe warī wa wakiki ūrīa wa bururu, na wa ikūmi na igīrī warī wa amethuthito. ²¹ Nacio ihingo iria ikūmi na igīrī nī ruru ikūmi na igīrī, o kīhingo gīathondeketwo na ruru īmwe. Nayo njīra ūrīa nene ya itūura rīu inene yarī ya thahabu therie, yonithanagia mwena ūrīa ūngī ta gīcicio.

²² Na gūtirī hekarū ndonire kūu itūura-inī rīu inene, tondū Mwathanī Ngai Mwene-Hinya-Wothe na Gatūrūme nī hekarū yakuo. ²³ Itūura rīu inene rītitibataire nī kwarīrwo nī riūa kana mweri, nīgūkorwo riiri wa Ngai

* ^{21:16} ūraihi, warīi, na ūraihi wa na igūrū nīwaiganaine, o ta ūrīa wa Handū-harīa-Hatheru waiganaine.

nīurīheaga ūtheri, nake Gatūrūme nīwe tawa warīo. ²⁴ Nacio ndūrīrī igaathiiaga na ūtheri warīo, nao athamaki a thī marehe riiri wao thiinī warīo. ²⁵ Gūtirī müthenya o na ūmwe ihingo ciarō ikaahingwo, nīgūkorwo kūu gūti-gakorwo na ūtukū. ²⁶ Na nīkuo makaarehe riiri na gītīo cia ndūrīrī. ²⁷ Gūtirī kīndū gītarī gītheru gīgaatoonya itūura rīu o narī, o na kana mūndū o wothe ūrīa wīkaga maūndū ma njono kana ma maheeni. O tiga arīa marīitwa mao mandīkītwo ibuku-inī rīrīa rīa Gatūrūme rīa muoyo.

22

Rūūi rwa Muoyo

¹ Ningī mūraika ūcio akīnyonia rūūi rwa maaī ma muoyo, makembu na makahenia o ta gīcicio, rūgītherera ruumīte gītī-inī kīa ūnene kīa Ngai na gīa Gatūrūme ² rūikūrūkīire gatagatī ka njīra ūrīa nene ya itūura inene. Mīena yeerī ya rūūi rūu, o mwena warī na mūtī wa muoyo, naguo waciaraga matunda mīthembā ikūmi na ūrī, ūgaciaraga maciaro maguo o mweri. Namo mathangū ma mūtī ūcio maarī ma kūhonīa andū a ndūrīrī. ³ Gūtigacooka kūgīa na kīrumī o na kīrīkū. Gītī-kīa-ūnene kīa Ngai na gīa Gatūrūme gīgaakorwo kūu thiinī wa itūura inene, nacio ndungata ciake nīikamūtungatagīra. ⁴ Nacio nīkoonaga ūthiū wake, narīo rīitwa rīake rīkandīkwo ithiithi-inī ciao. ⁵ Gūtigacooka kūgīa ūtukū. Nao matikabatario nī ūtheri wa tawa o na kana ūtheri wa riūa, nīgūkorwo Mwathanī Ngai nīwe ūgaatuīka ūtheri wao. Nao magaathamaka tene na tene.

⁶ Nake mūraika ūcio akīnjīra atīrī, “Ciugo icio nī cia kwīhokwo, na nī cia ma. Nake Mwathanī, o we Ngai wa maroho ma anabii, nīatūmire mūraika wake nīguo onie ndungata ciake maūndū marīa arī o nginya mekīke ica ikuhī.”

Jesū Nīarooka

⁷ “Na rīrī, nīngūūka o narua! Kūrathimwo nī mūndū ūrīa ūrūmītie ciugo cia ūrathi ūrīa ūrī ibuku-inī rīrī.”

⁸ Niī, Johana-rī, nī niī ndaiguire na ngīona maūndū macio. Na rīrīa ndaarīkirie kūmaigua o na kūmona-rī, ngīgwa thī magūrū-inī ma mūraika ūcio wanyonagia maūndū macio ndīmūhooe. ⁹ No akīnjīira atīrī, “Tiga gwīka ūguo! O na niī ndī ndungata hamwe nawe, na hamwe na ariū na aarī a thoguo arīa anabii, na arīa othe marūmītie ciugo cia ibuku rīrī. Hooya Ngai arī we!”

¹⁰ Agīcooka akīnjīira atīrī, “Ndūkahingīrīrie ciugo cia ūrathi wa ibuku rīrī, nīgūkorwo ihinda nīrīkuhīrīrie. ¹¹ Mūndū ūrīa wīkaga ūrūrū nīathīi na mbere gwīka ūrūrū, nake ūrīa kīmaramari athīi na mbere na kūmaramara; na ūrīa wīkaga ūrīa kwagīrīire athīi na mbere gwīka ūrīa kwagīrīire; ningī ūrīa mūtheru agīthīi na mbere gūtuīka mūtheru.”

¹² “Na rīrī, ngūūka o narua! Nakōo kīheo gīakwa ndī nakōo, na ngaahe o mūndū kūringana na ūrīa aneeka.

¹³ Niī nī niī Alifa na Omega, wa Mbere na wa Kūrigīrīria, ningī Kīambīrīria o na Kīrīkīro.

¹⁴ “Kūrathimwo-rī, nī arīa mathambītie nguo ciao, nīnguo magīe na rūtha rwa gūkinya mūtī-inī wa muoyo na matoonyere ihingo-inī makinye thīinī wa itūūra rīu.

¹⁵ Nakuo kūu nja gūgaikarwo nī magui, na arogi, na ahūūri ūmaraya, na oragani, na ahooi mīhianano, na mūndū ūrīa wothe wendete maūndū ma maheeni na akamekaga.

¹⁶ “Niī, Jesū, nīndūmīte mūraika wakwa agūkinyīrie ūira ūyū nī ūndū wa makanitha. Niī nī niī Thuuna na Rūciaro rwa Daudi, na nī niī Njata ūrīa ngengu ya Rūciinī tene.”

¹⁷ Nake Roho o na mūhiki mekuuga atīrī, “Ūka!” Nake ūrīa ūkūigua nīoige atīrī, “Ūka!” Mündū o wothe mūnyootu, nīoke; na ūrīa wothe ūkwenda, nīamükire kīheo kīrīa kīa maaī ma muoyo, atekūgūra.

¹⁸ Ngūkaania mündū o wothe ūrīa ūkūigua ciugo cia ūrathi wa ibuku rīrī atīrī: Mündū o wothe angīciongerera ūndū, Ngai nīakamuongerera mīthiro ūrīa itaarīrio thīinī wa ibuku rīrī. ¹⁹ Na mündū o na ūrīkū angīkeeheria ciugo thīinī wa ibuku rīrī ūrathi, Ngai nīakamwehereria igai rīake kuuma mūtī-inī wa muoyo, o na kuuma itūūra-inī rīu itheru, iria itaarīrio thīinī wa ibuku rīrī.

²⁰ Ūrīa ūroimbūra maūndū macio ekuuga atīrī, “Hī nīguo, ngūuka o narua.”

Ameni. Ūka, Mwathani Jesū!

²¹ Wega wa Mwathani Jesū ūrogīa na andū a Ngai. Ameni.

Biblica® Kiugo Gītheru Kĩa Ngai Kīhingūre

Gikuyu: Biblica® Kiugo Gītheru Kĩa Ngai Kīhingūre (Bible) of Kenya
copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share – copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt – remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution – You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63